

قانون نظام صنفی (مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی)

به انضمام آئین نامه ها و دستورالعمل های مربوطه

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - نظام صنفی: قواعد و مقرراتی است که امور مربوط به سازمان، وظایف، اختیارات، حدود و حقوق افراد و واحدهای صنفی را طبق این قانون تعیین می کند.

ماده ۲ - فرد صنفی: هر شخص حقیقی یا حقوقی که در یکی از فعالیت های صنفی اعم از تولید، تبدیل، خرید، فروش، توزیع، خدمات و خدمات فنی سرمایه گذاری کند و به عنوان پیشه ور و صاحب حرفه و شغل آزاد، خواه به شخصه یا با مباشرت دیگران محل کسبی دایر یا وسیله کسبی فراهم آورد و تمام یا قسمتی از کالا، محصول یا خدمات خود را به طور مستقیم یا غیرمستقیم و به صورت کلی یا جزئی به مصرف کننده عرضه دارد، فرد صنفی شناخته می شود.

تبصره - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) صنفی که قانون خاص دارند، از شمول این قانون مستثنی می باشند. قانون خاص قانونی است که بر اساس آن نحوه صدور مجوز فعالیت، تنظیم و تنسيق امور واحدهای ذی ربط، نظارت، بازرسی و رسیدگی به تخلفات افراد و واحدهای تحت پوشش آن به صراحت در متن قانون مربوطه معین می شود.

[برای اطلاع بیشتر به رای شماره ۱۰۴۷ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص صنف بینایی سنجی^۱، و رای شماره ۴۰۹-۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۶/۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری درخصوص شرکتهای و موسسات حمل و نقل^۲ در پاورقی رجوع نمایید.]

^۱ رای شماره ۱۰۴۷ مورخ ۹۶/۱۰/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری:

بر مبنای تبصره ماده ۲ قانون نظام صنفی کشور صنفی که قانون خاص دارند از شمول این قانون مستثنی می باشند. قانون خاص قانونی است که بر اساس آن نحوه صدور مجوز فعالیت، تنظیم و تنسيق امور واحدهای ذی ربط، نظارت، بازرسی و رسیدگی به تخلفات افراد و واحدهای تحت پوشش آن به صراحت در متن قانون مربوطه معین می شود و به موجب تبصره سوم قانون آموزش مداوم جامعه پزشکی کشور، رشته عینک سازی جزء حرفه های وابسته پزشکی تعریف و احصاء شده است و مطابق بندهای ۱۴ و ۱۶ ماده ۱ قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مصوب سال ۱۳۶۷، صدور پروانه اشتغال صاحبان حرف پزشکی و تعیین ضوابط مربوط به ارزیابی و نظارت، نظارت و کنترل بر واحدها و مؤسسات بهداشتی و درمانی به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی محول شده است و وزارتخانه مذکور بر همین اساس آیین نامه ای تحت عنوان «آیین نامه تأسیس مؤسسات ساخت و فروش عینک طبی» تدوین و ابلاغ نموده است و بر اساس ماده ۲۸ قانون تشکیل سازمان نظام پزشکی مصوب سال ۱۳۸۳، رسیدگی به تخلفات صنفی حرف وابسته به سازمان فوق الذکر واگذار شده است. با توجه به مراتب صنف بینایی سنجی که اجازه ساخت عینک طبی را دارند از شمول قانون نظام صنفی خارج است و بند ۳ گروه ۱۱ آیین نامه مورد شکایت فقط در قسمت ساخت عینک طبی، مغایر قوانین فوق الذکر تشخیص شد و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدکاظم بهرامی

^۲ رای شماره ۴۰۹-۸۶ مورخ ۱۳۸۶/۶/۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری:

به صراحت تبصره ماده ۲ قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲ «صنفی که قانون خاص دارند، از شمول این قانون مستثنی هستند.» نظر به اینکه ماده ۱۰ قانون تغییر نام وزارت راه و ترابری مصوب ۱۳۵۳ و بند ۳ ماده واحده قانون اخذ بهای خدمات انجام شده توسط وزارت راه و ترابری مصوب ۱۳۶۸ و مقررات قانون مجازات متخلفین از تعرفه نرخ حمل کالا و مسافر مصوب ۱۳۶۷ و همچنین ماده ۳ لایحه قانونی احداث ترمینالهای مسافری و ممنوعیت تردد اتومبیل های مسافری بین شهری و داخل شهری تهران مبین وظایف و مسئولیتهای وزارت راه و ترابری در امور مختلف شرکتهای و موسسات حمل و نقل بار و مسافر از حیث صدور و تمدید پروانه فعالیت، برنامه ریزی، سیاست گذاری، نرخ گذاری، نظارت بر کیفیت عرضه خدمات و بالاخره نحوه رسیدگی به تخلفات مختلف شرکتهای و مؤسسات مزبور در مراجع ذیصلاح است و در نتیجه شرکتهای و موسسات حمل و نقل مورد بحث از جهات گوناگون دارای قوانین خاص می باشند. بنابراین از شمول مقررات قانون نظام صنفی مستثنی هستند و بخشنامه شماره ۴۲/۳۱۴۸۸ مورخ ۱۳۸۵/۷/۲۶ دبیر هیأت عالی نظارت وزارت بازرگانی که متضمن شمول قانون نظام صنفی به اشخاص فوق الاشعار است، خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات قانونی مربوط تشخیص داده می شود و به استناد اصل یکصد و هفتاد قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند یک ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می شود.

ماده ۳ - واحد صنفی : هر واحد اقتصادی که فعالیت آن در محل ثابت یا وسیله سیار باشد و توسط فرد یا افراد صنفی با اخذ پروانه کسب دایر شده باشد، واحد صنفی شناخته می‌شود.

تبصره ۱ - فعالیت واحدهای صنفی سیار در محل ثابت با اخذ پروانه کسب برای همان محل، بلامانع است.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اماکنی که واجد شرایط لازم جهت استقرار چند واحد صنفی باشند، می‌توانند به‌عنوان محل ثابت کسب، توسط یک یا چند فرد صنفی، پس از اخذ پروانه کسب از اتحادیه یا اتحادیه‌های ذی‌ربط، مورد استفاده قرار گیرند. آیین‌نامه اجرائی این تبصره به‌وسیله دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت با همکاری اتاق اصناف ایران و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و ظرف سه‌ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به‌تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌رسد.

تبصره ۳ - دفاتری که خدماتی به واحدهای صنفی سیار می‌دهند، واحد صنفی محسوب می‌شوند.

ماده ۴ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) صنف: عبارت است از گروهی از افراد که طبیعت فعالیت آنان از یک نوع باشد. صنوف مشمول این قانون، با توجه به نوع فعالیت آنها به دو گروه تولیدی - خدمات فنی و توزیعی - خدماتی تقسیم می‌شوند.

ماده ۵ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) پروانه کسب: مجوزی است که طبق مقررات این قانون به‌منظور شروع و ادامه کسب‌وکار یا حرفه به صورت موقت یا دائم به فرد یا افراد صنفی برای محل مشخص یا وسیله کسب معین داده می‌شود.

تبصره ۱ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) پروانه کسب موقت تنها برای یک‌بار صادر می‌شود. مدت اعتبار پروانه کسب موقت یک‌سال و پروانه کسب دائم پنج‌سال است.

تبصره ۲ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) اتحادیه صنفی مکلف است با انقضای مدت اعتبار پروانه کسب، اخطاریه یک‌ماهه برای تبدیل پروانه موقت به پروانه دائم یا تمدید پروانه دائم صادر نماید و در صورت عدم تبدیل یا تمدید پروانه، واحد صنفی در حکم واحد بدون پروانه تلقی می‌شود.

ماده ۶ - پروانه تخصصی و فنی: گواهینامه‌ای است که بر داشتن مهارت انجام‌دادن کارهای تخصصی یا فنی دلالت دارد و به وسیله مراجع ذی‌صلاح صادر می‌شود.

ماده ۷ - اتحادیه: شخصیتی حقوقی است که از افراد یک یا چند صنف که دارای فعالیت یکسان یا مشابه‌اند، برای انجام دادن وظایف و مسؤولیت‌های مقرر در این قانون تشکیل می‌گردد.

ماده ۸ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتاق اصناف شهرستان: اتاقی متشکل از رؤسای اتحادیه‌های صنفی هر شهرستان برای انجام وظایف و مسؤولیت‌های مقرر در این قانون است.

ماده ۹ - اتاق اصناف ایران: شورایی است که از نمایندگان هیأت رئیسه اتاق‌های اصناف شهرستانهای کشور با هدف تقویت مبانی نظام صنفی در تهران تشکیل می‌گردد.

ماده ۱۰ - کمیسیون نظارت: کمیسیونی است که به‌منظور برقراری ارتباط و ایجاد هماهنگی بین اتحادیه‌ها و اتاق‌های اصناف شهرستان با سازمانها و دستگاههای دولتی در راستای وظایف و اختیارات آنها و همچنین نظارت بر اتحادیه‌ها و اتاق‌های اصناف هر شهرستان تشکیل می‌شود.

ماده ۱۱ - هیأت عالی نظارت:

هیأتی است که به منظور تعیین برنامه‌ریزی، هدایت، ایجاد هماهنگی و نظارت بر کلیه اتحادیه‌ها، اتاق‌های اصناف شهرستان، شورای اصناف کشور و کمیسیونهای نظارت تشکیل می‌گردد و بالاترین مرجع نظارت بر امور اصناف کشور است.

فصل دوم - فرد صنفی

ماده ۱۲ - افراد صنفی موظفند قبل از تأسیس هر نوع واحد صنفی یا اشتغال به کسب و حرفه، نسبت به اخذ پروانه کسب اقدام کنند.

تبصره ۱ - [این تبصره بموجب قانون اصلاح قانون نظام صنفی مصوب ۹۲/۶/۱۲ حذف شده است].

تبصره ۲ - کلیه دستگاههایی که اتحادیه‌ها برای صدور پروانه کسب از آنها استعلام می‌کنند، موظفند ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت استعلام نظر قطعی و نهائی خود را اعلام دارند. عدم اعلام نظر در مهلت مقرر به منزله نظر مثبت است.

تبصره ۳ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) صدور بیش از یک پروانه کسب برای هر فرد صنفی واجد شرایط قانونی برای یک یا چند محل کسب به شرط معرفی مباشر، بر اساس آیین‌نامه اجرائی موضوع این ماده بلامانع است.

تبصره ۴ - در صورتی که چند نفر، یک واحد صنفی را به صورت مشترک اداره کنند، به طور مشترک مسئولیت امور واحد را عهده‌دار خواهند بود.

تبصره ۵ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) در صورت عدم فعالیت بیش از شش ماه واحد صنفی، بدون اطلاع اتحادیه مربوطه یا تغییر محل کسب یا نوع فعالیت توسط صاحب پروانه کسب یا واگذاری محل صنفی دارای پروانه کسب به غیر، اتحادیه موظف است پس از اخطار پانزده روزه به واحد صنفی مزبور پروانه کسب را ابطال کند.

ماده ۱۳ - صدور پروانه کسب برای مشاغل تخصصی و فنی مستلزم اخذ پروانه تخصصی و فنی از مراجع ذی‌ربط به وسیله متقاضی است. اگر متقاضی واجد شروط لازم برای اخذ پروانه تخصصی و فنی نباشد، حضور یک نفر شاغل دارنده پروانه تخصصی و فنی در واحد صنفی برای صدور پروانه کسب مشروط، به نام متقاضی کافی است.

تبصره - انواع مشاغل تخصصی و فنی به شرح آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با هماهنگی وزارتخانه‌ها و سازمانهای ذی‌ربط و نظرخواهی از اتاق‌های اصناف مراکز استانها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۱۴ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) افراد صنفی مکلفند در هر سال حق عضویت اتحادیه ذی‌ربط را بپردازند.

ماده ۱۵ - افراد صنفی عرضه‌کننده کالاها و خدمات مکلفند با الصاق برچسب روی کالا، یا نصب تابلو در محل کسب یا حرفه، قیمت واحد کالا یا دستمزد خدمت را به طور روشن و مکتوب و به گونه‌ای که برای همگان قابل رؤیت باشد، اعلام کنند.

تبصره ۱ - هر فرد صنفی در مقابل دریافت بها، اجرت یا دستمزد باید صورتحسابی شامل نام و نشانی واحد صنفی، تاریخ، مبلغ دریافتی و نوع و مشخصات کالاهای فروخته شده یا خدمات انجام شده را به مشتری تسلیم دارد.

تبصره ۲ - اتاق اصناف شهرستان می‌تواند با تصویب کمیسیون نظارت مرکز استان، بعضی از صنوف یا مشاغل را تا مبلغی معین، یا برخی دیگر را که دادن صورتحساب برای آنها مشکل است، از دادن صورتحساب معاف کند.

تبصره ۳ - افراد صنفی که کالاهای خود را به صورت کلی عرضه می‌دارند باید از صورتحسابهای چاپ شده استفاده کنند و مشخصات خریدار را نیز در آن بنویسند.

تبصره ۴ - فرد صنفی، مسؤول انطباق کیفیت و کمیت هر نوع کالای عرضه‌شده یا خدمت ارائه‌گردیده با وجه یا اجرت دریافتی مندرج در صورتحساب است. [جهت اطلاع بیشتر درخصوص تبصره‌های ۱ تا ۳ این ماده، رجوع شود به مواد ۳ و ۲۹ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱].^۱

^۱ ماده ۳ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان - سازمان موظف است حداکثر ظرف مدت پانزده ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، سامانه مؤدیان را راه‌اندازی و امکان ثبت نام مؤدیان در سامانه و صدور صورتحساب الکترونیکی را از طریق سامانه مزبور فراهم کند.

ماده ۱۶ - صاحبان اماکن عمومی به تشخیص اتاق اصناف شهرستان و تصویب کمیسیون نظارت مکلفند :

الف - فهرست قیمت غذا و مواد غذایی را که برای مصرف مشتریان ارائه می شود در برگه های مخصوص تهیه و در دسترس مشتریان قرار دهند و بر مبنای آن صورتحساب به مشتری تسلیم دارند.

ب - نرخ اغذیه و مواد غذایی خود را در تابلو مخصوص در محل کسب به قسمی که در معرض دید همگان باشد نصب کنند.

ماده ۱۷ - افراد صنفی مکلفند قوانین و مقررات جاری کشور، از جمله قوانین و مقررات صنفی، انتظامی، بهداشتی، ایمنی، حفاظت فنی و زیباسازی محیط کار و دستورالعمل های مربوط به نرخ گذاری کالاها و خدمات را که از سوی مراجع قانونی ذی ربط ابلاغ می گردد، رعایت و اجرا کنند.

تبصره ۱ - افراد صنفی مکلفند پیش از به کارگیری کسانی که برای انجام دادن خدمات به منازل و اماکن مراجعه می کنند، مراتب را به اتحادیه اطلاع دهند تا اتحادیه پس از اخذ نظر نیروی انتظامی، نسبت به صدور کارت شناسائی عکس دار با درج تخصص اقدام لازم را به عمل آورد.

تبصره ۲ - افراد صنفی مجاز نیستند برای جلب مشتری درباره محصولات، کالاها یا خدمات، برخلاف واقع تبلیغ کنند. در غیر این صورت طبق ماده (۶۸) این قانون با آنها رفتار خواهد شد.

تبصره ۳ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) انتشار هرگونه آگهی تبلیغاتی به هر طریق توسط فرد صنفی فاقد پروانه کسب معتبر، ممنوع است و متخلف به جریمه نقدی از سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) ریال تا هشتصد میلیون (۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال محکوم می شود. (مبالغ جریمه، اصلاحی ۱۴۰۰/۱۰/۱۸)

رسانه های گروهی، چاپخانه ها و مؤسسات تولید محصولات چندرسانه ای مکلفند قبل از قبول سفارش تولید یا نشر هرگونه آگهی تبلیغاتی، یک نسخه از پروانه کسب متقاضی را مطالبه نمایند، در غیر این صورت به جریمه نقدی موضوع این تبصره محکوم می شوند.

ماده ۱۸ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) در صورتی که دارنده پروانه کسب بخواهد محل کسب خود را به دیگری واگذار کند، باید درخواست کتبی خود را به اتحادیه تسلیم نماید. اتحادیه در صورتی که فرد معرفی شده را واجد شرایط قانونی بداند با رعایت سایر مقررات، پس از ابطال پروانه کسب قبلی، پروانه جدیدی به نام فرد معرفی شده صادر می کند.

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در صورت درخواست صاحب پروانه مبنی بر تغییر پروانه کسب به حرفه ای دیگر، علاوه بر طی مراحل قانونی، استعلام و تسویه حساب از اتحادیه قبلی ضروری است. عدم پاسخگویی اتحادیه قبلی ظرف پانزده روز پس از تاریخ استعلام به منزله نظر موافق تلقی می شود.

تبصره ۱ - سامانه مؤدیان باید به گونه ای طراحی شود که امکان پاسخگویی به استعلامات الکترونیکی در خصوص اعتبارسنجی مؤدیان و اخذ و ارائه استعلام های لازم به دستگاههای اجرائی را از طریق بسترهای یکپارچه دولت اعم از سامانه دولت همراه و مرکز ملی تبادلات اطلاعات موضوع تبصره (۲) ماده (۶۷) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴/ ۱۲/ ۱۳۹۵ فراهم کند. همچنین سامانه مؤدیان باید قابلیت فراخوان و تبادل اطلاعات را از طریق مرکز ملی تبادلات اطلاعات داشته باشد.

تبصره ۲ - سه ماه پس از انقضای مهلت مذکور در این ماده، فقط صورتحساب های الکترونیکی که از طریق سامانه مؤدیان صادر شده باشد، از سوی سازمان معتبر شناخته شده و مبنای محاسبه اعتبار مالیاتی برای مؤدیان خواهد بود.

تبصره ۳ - مؤدیان به وسیله پایانه فروشگاهی که دارای حافظه مالیاتی و تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری می باشد مبادرت به صدور صورتحساب الکترونیکی می نمایند. ویژگی ها و مشخصات فنی پایانه فروشگاهی، حافظه مالیاتی و تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری مربوط، نحوه تبادل اطلاعات میان حافظه مالیاتی با سامانه مؤدیان توسط کارگروه راهبری سامانه مؤدیان تعیین می شود.

ماده ۲۹ - قانون پایانه های فروشگاهی و سامانه مؤدیان - پس از انقضای مواعد مذکور در ماده (۳) این قانون، تبصره (۲) ماده (۱۶۹) قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن لغو و احکام مندرج در تبصره های (۱)، (۲) و (۳) ماده (۱۵) و همچنین ماده (۶۶) قانون نظام صنفی کشور مصوب ۲۴/ ۱۲/ ۱۳۸۲ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن برای اشخاص مشمول این قانون متغی می شود.

ماده ۱۹ - در صورتی که دارنده پروانه کسب محجور شود، قیم می‌تواند با رعایت غبطه محجور و طبق مقررات این قانون نسبت به اداره یا انتقال واحد صنفی اقدام کند.

ماده ۲۰ - در صورت فوت صاحب پروانه کسب، حقوق متعارف ناشی از واحد صنفی متعلق به ورثه است. چنانچه ورثه یا نماینده قانونی آنها مایل باشند، در صورت دارا بودن شروط فردی، می‌توانند ظرف مدت دو سال نسبت به اخذ پروانه کسب با رعایت مقررات اقدام کنند. پس از انقضای مهلت مقرر پروانه متوفی از درجه اعتبار ساقط است.

فصل سوم - اتحادیه‌ها

ماده ۲۱ - در هر شهرستان که واحدهای صنفی با فعالیت‌های شغلی مشابه یا همگن وجود داشته باشد، افراد صنفی با رعایت این قانون مبادرت به تشکیل اتحادیه می‌کنند.

تبصره ۱- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتحادیه دارای شخصیت حقوقی و غیرانتفاعی است و پس از ثبت در وزارت صنعت، معدن و تجارت رسمیت می‌یابد.

اساسنامه الگوی اتحادیه‌های صنفی توسط اتاق اصناف ایران با همکاری دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت تهیه می‌شود و به تصویب هیأت‌عالی نظارت می‌رسد.

تبصره ۲ - حد نصاب تعداد واحدهای صنفی برای تشکیل یک اتحادیه در کشور به شرح زیر است:

الف - در تهران، ۳۰۰ واحد

ب - در شهرستانهای با بیش از دو میلیون نفر جمعیت، ۲۰۰ واحد

ج - در شهرستانهای دارای بیش از یک میلیون نفر و کمتر از دو میلیون نفر جمعیت، ۱۵۰ واحد

د - در شهرستانهای دارای بیش از پانصد هزار نفر و کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، ۱۰۰ واحد

ه - در شهرستانهای با کمتر از پانصد هزار نفر جمعیت، ۵۰ واحد

تبصره ۳- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) کمیسیون نظارت هر شهرستان با همکاری اتاق اصناف شهرستان موظف است اتحادیه‌هایی را که تعداد واحدهای صنفی تحت پوشش آنها کمتر از نصابهای تعیین شده است، ادغام نماید.

تبصره ۴- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اگر تشکیل اتحادیه واحد برای تمامی شهرها یا بخشهای هر شهرستان به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان ممکن نباشد، شیوه اداره امور واحدهای صنفی آن شهرها یا بخشها تابع آیین‌نامه‌ای است که توسط اتاق اصناف ایران با همکاری دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت تهیه می‌شود و پس از تأیید هیأت‌عالی نظارت حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌رسد.

تبصره ۵ - اگر تشکیل اتحادیه‌ای از واحدهای صنفی یک شهرستان، که تعدادشان به نصاب مقرر جهت تشکیل اتحادیه نرسیده است، به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان لازم باشد، در صورت تصویب هیأت‌عالی نظارت، اتحادیه‌ای با همان تعداد واحدهای موجود تشکیل خواهد شد.

تبصره ۶ - اگر تشکیل اتحادیه‌ای در مرکز استان از واحدهای صنفی موجود در شهرستانهای همان استان به تشخیص کمیسیون نظارت مرکز استان لازم باشد، در صورت تصویب هیأت‌عالی نظارت، اتحادیه‌ای در مرکز استان تشکیل خواهد شد. این اتحادیه مانند سایر اتحادیه‌های موضوع این ماده تلقی خواهد شد.

تبصره ۷- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) چنانچه تعداد واحدهای صنفی در هر استان جهت تشکیل اتحادیه به حدنصاب مقرر در این ماده نرسد با پیشنهاد اتاق اصناف و تأیید وزیر صنعت، معدن و تجارت، اتحادیه‌ای از واحدهای صنفی در سطح کشور تشکیل می‌شود.

ماده ۲۲ - اتحادیه‌ها توسط هیأت مدیره منتخب اعضای اتحادیه اداره می‌شوند. تعداد اعضای این هیأت پنج نفر اصلی و دو نفر علی‌البدل برای اتحادیه‌های دارای کمتر از هزار واحد صنفی عضو و هفت نفر اصلی و سه نفر علی‌البدل برای اتحادیه‌های دارای بیش از هزار واحد صنفی عضو خواهد بود.

تبصره ۱ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) مدت مسئولیت اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌ها از تاریخ انتخاب چهارسال تمام است. اعضای هیأت مدیره با رأی مخفی و مستقیم اعضای اتحادیه انتخاب می‌شوند. اعضای مذکور نمی‌توانند بیش از دو دوره متوالی و یا چهار دوره متناوب در هیأت مدیره اتحادیه عضویت داشته باشند.

تبصره ۲ - کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است شش ماه قبل از پایان هر دوره هیأت مدیره، مقدمات برگزاری انتخابات را فراهم آورد.

تبصره ۳ - انتخابات اتحادیه‌ها در دور اول با حضور حداقل یک‌سوم اعضاء و در صورت عدم دستیابی به حد نصاب مذکور، در دور دوم با حضور حداقل یک‌چهارم اعضاء رسمیت می‌یابد.

تبصره ۴ - در صورتی که بر اثر استعفاء، عزل، فوت، بیماری، حجر یا محرومیت از حقوق اجتماعی عضو یا اعضای از هیأت مدیره، با وجود جایگزینی اعضای علی‌البدل، آن هیأت از نصاب این ماده خارج شود، کمیسیون نظارت مکلف است ظرف شش ماه نسبت به برگزاری انتخابات برای تعیین اعضای جایگزین اقدام کند. تا انجام انتخابات، افرادی از اعضای همان صنف که واجد شروط قانونی برای اداره امور اتحادیه باشند، توسط اتاق اصناف شهرستان معرفی می‌گردند تا پس از تصویب کمیسیون نظارت، به‌عنوان اعضای جایگزین به عضویت اصلی یا علی‌البدل هیأت مدیره منصوب شوند. اگر کمتر از دو سال از مدت مأموریت هیأت مدیره مانده باشد، مدت مأموریت اعضای جایگزین تا پایان مدت مأموریت هیأت مدیره ادامه خواهد یافت.

" **(الحاقی ۹۲/۶/۱۲)** اعضای مستعفی هیأت مدیره در صورتی که به تشخیص کمیسیون نظارت، به‌منظور اخلال در انتخابات استعفاء داده باشند و اعضای معزول از آن هیأت، نمی‌توانند برای اولین انتخابات بعدی هیأت مدیره اتحادیه داوطلب شوند." **تبصره ۵ -** افراد منصوب شده موضوع تبصره‌های (۳) و (۴) این ماده دارای کلیه اختیارات، حقوق و تکالیف هیأت مدیره، به استثنای عضویت در هیأت رئیسه اتاق اصناف شهرستان خواهند بود.

تبصره ۶ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) داوطلب شدن کارکنان اتحادیه‌ها، اتاق اصناف شهرستان و ایران و دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری در انتخابات هیأت مدیره اتحادیه‌های صنفی منوط به استعفای آنان از شغل قبلی خود پیش از ثبت نام در انتخابات است. اعلام رسمی پذیرش استعفای کارکنان موضوع این ماده پیش از شروع به کار در هیأت مدیره اتحادیه الزامی است.

ماده ۲۲ مکرر - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) شرایط داوطلبان عضویت در هیأت مدیره اتحادیه‌ها عبارت است از:

- ۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران
- ۲- اعتقاد و التزام عملی به نظام جمهوری اسلامی ایران
- ۳- نداشتن سوء پیشینه کیفری مؤثر
- ۴- عدم ممنوعیت تصرف در اموال، مانند حجر، ورشکستگی و افلاس
- ۵- عدم اعتیاد به مواد مخدر
- ۶- عدم اشتغال به فساد
- ۷- داشتن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم برای افراد فاقد سابقه عضویت در هیأت مدیره اتحادیه
- ۸- حداکثر سن در زمان ثبت نام هفتاد و پنج سال
- ۹- داشتن پروانه کسب معتبر دائم
- ۱۰- وثاقت و امانت

تبصره ۱- کمیته‌ای مرکب از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دو نفر از اتاق اصناف شهرستان از مراجع ذیصلاح شامل وزارت اطلاعات، نیروی انتظامی، سازمان ثبت احوال کشور و قوه قضائیه ظرف یک‌ماه شرایط مذکور را استعلام می‌نماید. نمایندگان اتاق اصناف شهرستان در این کمیته نباید خود نامزد انتخابات باشند. تصمیم‌گیری در این کمیته با اکثریت آراء صورت می‌گیرد و نتیجه به متقاضی اعلام می‌شود.

وظیفه این کمیته حصول اطمینان از صحت موارد مندرج در بندهای مذکور از طریق رؤیت اسناد مثبت و بررسی مدارک و شواهد است.

تبصره ۲- افرادی که صلاحیت آنها توسط کمیته موضوع این ماده رد شده باشد می‌تواند ظرف یک هفته از تاریخ ابلاغ رأی کمیته مزبور تقاضای بررسی مجدد نمایند. مرجع رسیدگی مجدد کمیسیون نظارت شهرستان است.

ماده ۲۳- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) در اتحادیه‌ها افراد منتخب به ترتیب براساس اکثریت نسبی آرای مأخوذه شامل یک نفر رئیس، دو نفر نایب‌رئیس (اول و دوم)، یک نفر دبیر و یک نفر خزانه‌دار تعیین می‌شود. همزمان با برگزاری انتخابات اعضای هیأت مدیره اتحادیه، انتخاباتی برای انتخاب دو نفر بازرس (اصلی و علی‌البدل) برگزار می‌شود.

تبصره ۱- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در صورت عدم آمادگی پذیرش سمت تعیین شده توسط فرد منتخب، تعویض سمت وی با سمتی که احراز آن نیاز به تعداد آرای کمتری دارد بلامانع است.

تبصره ۲- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در صورت تساوی آراء بین دو یا چند نفر از اعضای هیأت مدیره اتحادیه، سمت آنها به طریق قرعه توسط رئیس کمیسیون نظارت و یا نماینده وی و با حضور اکثریت اعضای هیأت مدیره اتحادیه تعیین می‌شود.

تبصره ۳- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در صورت درخواست کلیه منتخبان، سمت آنها از طریق برگزاری انتخابات داخلی در حضور رئیس یا نماینده کمیسیون نظارت تعیین می‌شود.

ماده ۲۴- هیأت مدیره هر اتحادیه مکلف است از خدمات یک نفر، که دارای حداقل مدرک کارشناسی باشد، به صورت تمام وقت به عنوان مدیر اجرایی استفاده کند. در شهرستانهای دارای کمتر از یک میلیون نفر جمعیت، به کارگیری افراد دیپلمه به عنوان مدیر اجرایی، بلامانع است. مدیر اجرایی مجری مصوبات هیأت مدیره و منتخب آن است و با جایگزین شدن هیأت مدیره جدید مستعفی تلقی می‌گردد. استفاده از خدمات همان مدیر در ادوار بعد بلامانع است.

ماده ۲۵- در صورت نیاز، کمیسیون نظارت مرکز استان بنا به درخواست اکثریت نسبی اتحادیه‌های صنفی شهرستانهای همان استان، با نظرخواهی از اتاق اصناف شهرستان مرکز استان، نسبت به تشکیل مجمع استانی برای اتحادیه‌های آن استان اقدام خواهد کرد. این مجمع متشکل از نمایندگان هیأت مدیره اتحادیه‌های شهرستانها خواهد بود و به منظور تبادل نظر درخصوص مشکلات و امور صنفی، ارائه پیشنهاد و برقراری ارتباط و هماهنگی‌های لازم با مراجع و مراکز ذی‌ربط تشکیل می‌شود.

تبصره - تعداد نمایندگان هر شهرستان به ازای هر پنج اتحادیه یک نفر خواهد بود که با رأی رؤسای اتحادیه‌ها انتخاب خواهند شد. مدت مأموریت اعضای هیأت مدیره مجمع استانی دو سال است.

ماده ۲۶- هرگاه شخصی بخواهد فعالیت صنفی را آغاز کند، ابتدا باید به اتحادیه ذی‌ربط مراجعه و تقاضای کتبی خود را تسلیم و رسید دریافت دارد. اتحادیه مکلف است در چارچوب مقررات نظر خود را مبنی بر رد یا قبول تقاضا حداکثر ظرف پانزده روز با احتساب ایام غیرتعطیل رسمی به صورت کتبی به متقاضی اعلام کند. عدم اعلام نظر در مدت یاد شده به منزله پذیرش تقاضا محسوب می‌گردد. در صورت قبول تقاضا توسط اتحادیه، متقاضی باید از آن تاریخ ظرف حداکثر سه ماه مدارک مورد نیاز اتحادیه را تکمیل کند و به اتحادیه تسلیم دارد. در غیر این صورت متقاضی جدید محسوب خواهد گردید. اتحادیه موظف است پس از دریافت تمام مدارک لازم و با رعایت ضوابط، ظرف پانزده روز نسبت به صدور پروانه

کسب و تسلیم آن به متقاضی اقدام کند. همچنین متقاضی پروانه کسب موظف است از تاریخ دریافت پروانه کسب ظرف شش ماه نسبت به افتتاح محل کسب اقدام کند.

تبصره ۱- چنانچه اتحادیه درخواست متقاضی پروانه کسب را رد کند یا از صدور پروانه کسب استنکاف ورزد، باید مراتب را با ذکر دلایل مستند به طور کتبی به متقاضی اعلام کند. در صورتی که متقاضی به آن معترض باشد، می تواند اعتراض کتبی خود را ظرف بیست روز از تاریخ دریافت پاسخ به اتاق اصناف شهرستان ذی ربط تسلیم دارد.

اتاق اصناف شهرستان مکلف است طی پانزده روز به اعتراض متقاضی رسیدگی و نظرنهائی خود را برای اجرا به اتحادیه مربوط اعلام کند.

تبصره ۲- در صورتی که اتحادیه یا متقاضی به نظر اتاق اصناف شهرستان معترض باشند می توانند ظرف بیست روز از زمان ابلاغ نظر اتاق اصناف شهرستان اعتراض خود را نسبت به نظر اتاق مذکور به کمیسیون نظارت منعکس کنند. کمیسیون نظارت مکلف است ظرف یک ماه نظر خود را اعلام دارد. نظر کمیسیون نظارت در این مورد معتبر و قابل اجرا است، مگر آن که هیأت عالی نظارت نظر کمیسیون نظارت را ظرف یک ماه پس از دریافت اعتراض، نقض کند. در این صورت نظر هیأت عالی نظارت قطعی و لازم الاجراء است. در صورت اعتراض هر یک از طرفین می توانند به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه کنند.

تبصره ۳- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) برای صنوفی که تعداد آنها به حد نصاب لازم برای تشکیل اتحادیه نرسیده است یا فاقد اتحادیه اند، ارائه پروانه کسب و سایر امور صنفی از طریق اتحادیه همگن یا اتاق اصناف شهرستان مربوط، بنا به تشخیص کمیسیون نظارت صورت می گیرد.

ماده ۲۷- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) محل دایر شده به وسیله هر شخص حقیقی یا حقوقی که پروانه کسب دائم یا موقت برای آن صادر نشده باشد، با اعلام اتحادیه رأساً از طریق نیروی انتظامی پلمب می گردد.

تبصره ۱- قبل از پلمب محل دایر شده، از ده تا بیست روز به دایرکننده مهلت داده می شود تا کالاهای موجود در محل را تخلیه کند.

تبصره ۲- کسانی که پلمب یا لاک و مهر محل های تعطیل شده در اجرای این قانون را بشکنند و محل های مزبور را به نحوی از انحاء برای کسب مورد استفاده قرار دهند، به مجازات های مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

تبصره ۳- پرداخت عوارض توسط اشخاص موضوع این ماده موجب احراز هیچ یک از حقوق صنفی نخواهد شد.

تبصره ۴- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در صورت عدم شناسایی یا عدم درخواست پلمب واحدهای صنفی فاقد پروانه کسب از سوی اتحادیه مربوط، اتاق اصناف شهرستان و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند واحدهای فاقد پروانه کسب را شناسایی و پلمب نمایند.

تبصره ۵- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در مورد مشاغل خانگی، سایر مشاغل و تعاونی های توزیع و مصرف که براساس قوانین و مقررات دیگری تشکیل می شوند بر همان اساس عمل می شود.

ماده ۲۸- واحد صنفی تنها در موارد زیر پس از گذراندن مراحل مندرج در آئین نامه ای که به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید، به طور موقت از یک هفته تا شش ماه تعطیل می گردد:

الف - اشتغال به شغل یا مشاغل دیگر در محل کسب، غیر از آنچه در پروانه کسب قید گردیده یا کمیسیون نظارت مجاز شمرده است.

ب - تعطیل محل کسب بدون دلیل موجه حداقل به مدت پانزده روز برای آن دسته از صنوفی که به تشخیص هیأت عالی نظارت موجب عسر و حرج برای مصرف کننده می شود.

تبصره - تشخیص موجه بودن دلیل با اتاق اصناف شهرستان است.

ج - عدم پرداخت حق عضویت به اتحادیه براساس ضوابطی که در آئین نامه مصوب کمیسیون نظارت تعیین شده است. [برای آگاهی بیشتر رجوع کنید به آیین نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون]

د - عدم اجرای مصوبات و دستورات قانونی هیأت عالی و کمیسیون نظارت که به وسیله اتحادیه ها به واحدهای صنفی ابلاغ شده است.

تبصره - تشخیص عدم اجرا بر عهده اتاق اصناف شهرستان است.

ه - عدم اجرای تکالیف واحدهای صنفی به موجب این قانون.

تبصره ۱ - تعطیل موقت واحد صنفی با اعلام اتحادیه، رأساً از طریق نیروی انتظامی به عمل می آید.

تبصره ۲ - هر فرد صنفی که واحد کسب وی تعطیل می شود می تواند به کمیسیون نظارت شکایت کند. نظر کمیسیون نظارت که حداکثر ظرف دو هفته اعلام خواهد شد، لازم الاجرا است. در صورت اعتراض فرد صنفی می تواند به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه کند.

تبصره ۳ - جبران خسارات وارد شده به واحد صنفی در اثر تعطیل غیرموجه با مجوز اتحادیه یا مراجع دیگر، به استناد نظر کمیسیون نظارت، بر عهده دستوردهنده است.

تبصره ۴ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در مواردی که تعطیلی واحد صنفی به تشخیص کمیسیون نظارت شهرستان موجب عس و حرج مصرف کننده می شود، واحد صنفی مزبور به جریمه نقدی از شش میلیون و پانصد هزار (۶,۵۰۰,۰۰۰) ریال تا شصت و پنج میلیون (۶۵,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می شود. (مبالغ جریمه، اصلاحی ۱۴۰۰/۱۰/۱۸)

ماده ۲۹ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتحادیه ها می توانند وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارتخانه ها، شهرداری ها و سازمان های وابسته به دولت را طبق مقررات و قوانین جاری در راستای قرارداد تنظیمی و در قبال اخذ کارمزد عهده دار شوند و مبالغ وصول شده بابت مالیات، عوارض یا هزینه خدمات را بلافاصله به حساب قانونی مربوطه واریز کنند. [حکم مالیاتی این قسمت، بموجب قانون تنقیح قوانین مالیاتی مصوب ۹۶/۱/۳۰ و قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ نسخ گردید.]

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در صورت عدم اقدام از سوی اتحادیه ها، اتاق اصناف شهرستان می تواند با تنظیم قرارداد و در قبال اخذ کارمزد عهده دار انجام مسؤولیت های مقرر در این ماده شود.

ماده ۳۰ - وظایف و اختیارات اتحادیه ها عبارت است از:

الف - ارائه پیشنهاد برای تهیه، تنظیم یا تغییر ضوابط صدور پروانه کسب و انواع پروانه های لازم برای مشاغل، به اتاق اصناف شهرستان.

ب - اجرای مصوبات و بخشنامه های هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت که در چارچوب این قانون به اتحادیه ها ابلاغ می گردد.

تبصره - اتاق اصناف شهرستان موظف است مصوبات و بخشنامه های هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت را ظرف پنج روز از تاریخ دریافت به اتحادیه ها ابلاغ کند. پس از انقضای این مهلت، دبیرخانه هیأت عالی نظارت و کمیسیون نظارت می توانند بی واسطه مصوبات و بخشنامه های خود را به اتحادیه ها برای اجرا ابلاغ کنند.

ج - ارائه پیشنهاد درباره امور اصناف به اتاق اصناف شهرستان.

د - صدور پروانه کسب با دریافت تقاضا و مدارک متقاضیان با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ه - ابطال پروانه کسب و تعطیل محل کسب طبق مقررات این قانون و اعلام آن به کمیسیون نظارت و جلوگیری از ادامه فعالیت واحدهای صنفی که بدون پروانه کسب، "مطابق ماده ۲۷ این قانون (الحاقی ۹۲/۶/۱۲)" دایر می شوند یا پروانه آنها به عللی باطل می گردد.

و - تنظیم بودجه سال بعد و تسلیم آن تا آخر دی ماه هر سال به اتاق اصناف شهرستان جهت رسیدگی و تصویب.
ز - تنظیم ترازنامه سالانه و تسلیم آن تا پایان خردادماه هر سال به اتاق اصناف شهرستان برای رسیدگی و تصویب.
ح - ایجاد تسهیلات لازم برای آموزشهای مورد نیاز افراد صنفی به طور مستقل یا با کمک سازمانهای دولتی یا غیردولتی.

ط - تشکیل کمیسیونهای رسیدگی به شکایات، حل اختلاف، بازرسی واحدهای صنفی، فنی و آموزشی و کمیسیونهای دیگر مصوب هیأت عالی نظارت.

تبصره ۱ - اعضای کمیسیونهای مذکور بین سه تا پنج نفرند که از میان اعضای دارای پروانه کسب به پیشنهاد اتحادیه و تصویب اتاق اصناف شهرستان ذی ربط تعیین می شوند.

تبصره ۲ - آئین نامه اجرایی این بند توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و اتاق های اصناف شهرستان مراکز استانها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

تبصره ۳ - در صورت بروز اختلاف صنفی بین افراد صنفی و اتحادیه، مراتب به اتاق اصناف شهرستان جهت رسیدگی و صدور رأی ارجاع می شود. طرف معترض نسبت به رأی صادر شده می تواند ظرف بیست روز اعتراض خود را به کمیسیون نظارت تسلیم دارد. نظر کمیسیون نظارت قطعی و لازم الاجراء خواهد بود. در صورت اعتراض هر یک از طرفین می توانند به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه کنند.

ی - وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات به نمایندگی از طرف وزارتخانه ها، شهرداریها و سازمانهای وابسته به دولت. [حکم مالیاتی این قسمت، بموجب قانون تنقیح قوانین مالیاتی مصوب ۹۶/۱/۳۰ نسخ گردید.]

ک - هماهنگی با شهرداری و شورای شهر به منظور ایجاد شهرکهای صنفی و تمرکز تدریجی کالاهای و معاملات عمده فروشی در میادین و مراکز معین شهری متناسب با احتیاجات شهر طبق مقررات و ضوابطی که به تصویب کمیسیون نظارت برسد.

ل - ارائه پیشنهاد به منظور تعیین نرخ کالا و خدمات، حدود صنفی، تعداد واحدهای صنفی مورد نیاز در هر سال جهت صدور پروانه کسب به اتاق اصناف شهرستان جهت رسیدگی و تصویب کمیسیون نظارت.

م - سایر مواردی که در این قانون پیش بینی شده است. " (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در بخشها و شهرهای تابعه مرکز شهرستان که بنا به اعلام اتحادیه ها و تصویب هیأت عالی نظارت انجام خدمات صنفی از طریق اتحادیه مقدور نیست، ادارات دولتی ذی ربط، شهرداری ها، سازمان های وابسته و دفاتر اتاقهای اصناف شهرستان حسب مورد مجازند خدمات مذکور را انجام دهند."

ن - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) برگزاری دوره های آموزشی احکام تجارت و کسب و کار به طور مستقل یا با کمک بسیج اصناف کشور قبل از صدور و تمدید پروانه کسب اعضای صنف .

س - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) اتحادیه هایی که بیش از دو هزار عضو و بازارهای گسترده صنفی دارند می توانند برای کمک و تسهیل انجام امور مراجعین، در نقاط مختلف دفتر نمایندگی تشکیل دهند.

تبصره - در بخشها و شهرهای تابعه مرکز شهرستان که بنا به اعلام اتحادیه ها و تصویب هیأت عالی نظارت انجام خدمات صنفی از طریق اتحادیه مقدور نمی باشد. ادارات دولتی، شهرداریها، سازمانهای وابسته حسب مورد مجاز به انجام خدمات مذکور می باشند.

ماده ۳۱ - منابع مالی هر اتحادیه عبارتند از:

الف - حق عضویت افراد صنفی در اتحادیه.

ب - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) وجوه دریافتی در ازای خدمات غیرموظف از قبیل خدمات فنی و آموزشی به اعضای صنف.

ج - کمکهای دریافتی از اشخاص حقیقی یا حقوقی.

د - کارمزد وصول مالیات، عوارض و هزینه خدمات وزارتخانه‌ها، شهرداریها و سازمانهای وابسته به دولت. [حکم مالیاتی این قسمت، بموجب قانون تنقیح قوانین مالیاتی مصوب ۹۶/۱/۳۰ نسخ گردید].

هـ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) درصدی از وجوه دریافتی بابت صدور و تمدید پروانه کسب.

تبصره ۱- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتحادیه‌ها مکلفند هنگام صدور و تمدید پروانه کسب مبالغی را از افراد صنفی وصول و درصدی از آن را به حساب اتاق اصناف شهرستان (موضوع بند ۱ ماده ۳۷ مکرر) و درصد دیگری را به حساب اتاق اصناف ایران (موضوع بند ۱ ماده ۴۷) واریز کنند. میزان مبالغ دریافتی و درصد سهم اتاق‌های اصناف شهرستان و ایران و نحوه وصول وجوه مزبور و سایر بندهای این ماده متناسب با وضعیت اتحادیه، نوع شغل و شهر، فقط در چهارچوب آیین‌نامه‌ای مجاز است که به پیشنهاد اتاق اصناف ایران و با همکاری اتاقهای اصناف استانها توسط دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌رسد.

تبصره ۲- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتحادیه‌ها موظفند بیست درصد (۲۰٪) مبالغ دریافتی به موجب این ماده را به حساب اتاق اصناف شهرستان واریز کنند. مبالغی که جهت تهیه ساختمان و برگزاری دوره‌های آموزشی در قالب کمکهای دریافتی از اعضاء اخذ شده است با تأیید اتاق اصناف شهرستان از حکم این تبصره مستثنی است.

[از قانون اصلاح قانون نظام صنفی مصوب ۹۲/۶/۱۲]: از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون نام «مجمع امور صنفی» به «اتاق اصناف شهرستان»، نام «مجمع امور صنفی مرکز استان» به «اتاق اصناف مرکز استان» و نام «شورای اصناف کشور» به «اتاق اصناف ایران» تغییر می‌یابد.]

فصل چهارم - اتاق اصناف شهرستان

ماده ۳۲- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتاق اصناف هر شهرستان مرکب از رؤسای اتحادیه‌های صنوف تولیدی - خدمات فنی و توزیعی - خدماتی است.

تبصره ۱- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتاق اصناف شهرستان شخصیت حقوقی، غیرانتفاعی و غیرتجاری دارد و پس از ثبت در سازمان صنعت، معدن و تجارت استان رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) در شهرستان‌هایی که دو اتاق اصناف دارند، کمیسیون نظارت موظف است پس از انقضای دوره قانونی هیأت رئیسه، نسبت به ادغام اتاق‌های یاد شده در یکدیگر اقدام نماید. اموال، دارایی‌ها، حقوق و تعهدات اتاقهای قبلی پس از ادغام با نظارت کمیسیون نظارت مذکور به اتاق جدید انتقال می‌یابد.

ماده ۳۳- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) در مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها هیأت رئیسه اتاق اصناف شهرستان دارای پنج نفر عضو اصلی به ترتیب شامل یک رئیس، دو نائب‌رئیس (اول و دوم)، یک دبیر و یک خزانه‌دار و دو نفر عضو علی‌البدل می‌باشند. دو نفر از اعضای اصلی هیأت رئیسه از بین صنوف تولیدی - خدمات فنی، دو نفر از صنوف توزیعی - خدماتی و یک نفر از حائزین اکثریت آراء انتخاب می‌شوند.

ماده ۳۴- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) جلسات اتاق اصناف شهرستانها با حضور حداقل دو سوم اعضاء تشکیل می‌شود و رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه با اکثریت نصف به علاوه یک آراء حاضران در جلسه معتبر خواهد بود.

تبصره - مدت مأموریت نماینده هر اتحادیه در اتاق اصناف شهرستان ذی‌ربط تا پایان مدت مأموریت او در هیأت‌مدیره اتحادیه است. در صورت فوت، بیماری، محرومیت از حقوق اجتماعی، استعفاء، حجر یا عزل هر نماینده، اتحادیه وفق مواد (۲۲) و (۲۳) این قانون نسبت به معرفی نماینده دیگری برای مدت باقیمانده به اتاق اصناف شهرستان اقدام می‌کند.

ماده ۳۵- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتاق اصناف شهرستان در اولین جلسه هر دوره، هیأت رئیسه اتاق را برای مدت چهار سال انتخاب می‌کند. انتخاب مجدد اعضای مذکور در محدوده ماده (۱۲) بلامانع است.

ماده ۳۶ - ترتیب انتخاب هیأت رئیسه اتاق های اصناف شهرستان ، وظایف هیأت رئیسه، طرز تشکیل جلسات و تعداد کمیسیونهای آن و سایر مقررات مربوط به اداره اتاق های اصناف و حق الزحمه خدمات آنها طبق آئین نامه ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با کسب نظر از اتاق های اصناف شهرستان مراکز استانها تهیه و به تصویب وزیربازرگانی خواهد رسید.

ماده ۳۷ - وظایف و اختیارات اتاق های اصناف شهرستان به شرح زیر است:

- الف - ایجاد هماهنگی بین اتحادیه ها، نظارت بر عملکرد آنها و راهنمایی صنوف.
- ب - تنظیم و تصویب آئین نامه های مالی، استخدامی، اداری، آموزشی و تشکیلاتی اتحادیه ها و تغییرات آنها.
- ج - اظهارنظر درمورد ضوابط خاص داخلی اتحادیه های تحت پوشش برای صدور پروانه کسب جهت بررسی و تصویب کمیسیون نظارت.
- د - نظارت بر حسن اجرای اقدامات اتحادیه ها درخصوص صدور پروانه کسب از جهت تطبیق با مقررات این قانون و آئین نامه های آن.

هـ - تأیید، انتخاب و معرفی نمایندگان اتحادیه ها به اداره های امور مالیاتی، هیأت های حل اختلاف مالیاتی و سایر مراجعی که به موجب قانون معرفی نماینده از طرف صنوف به عمل می آید.

و - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اجرای مصوبات هیأت عالی نظارت، کمیسیون نظارت و اتاق اصناف ایران حسب مقررات این قانون

ز - نظارت بر اجرای مقررات فنی، بهداشتی، ایمنی، انتظامی، حفاظتی، بیمه گزاری، زیباسازی و سایر مقررات مربوط به واحدهای صنفی که از طرف مراجع ذی ربط وضع می شود. همچنین همکاری با مأموران انتظامی در اجرای مقررات.

تبصره - چنانچه افراد صنفی در انجام دادن ضوابط انتظامی که در موارد خاص تعیین و از طریق اتاق اصناف ابلاغ می گردد؛ و نیز در اجرای مقررات بهداشتی، ایمنی یا زیباسازی با مخالفت مالک ملک مواجه شوند، می توانند با جلب موافقت اتاق اصناف و با هزینه خود اقدام مقتضی را به عمل آورند.

ح - رسیدگی به اعتراض افراد صنفی نسبت به تصمیمات اتحادیه ها.

ط - انتخاب و معرفی یک نفر نماینده از بین اعضاء هیأت رئیسه به کمیسیون نظارت برای نظارت بر حسن اجرای انتخابات هیأت مدیره اتحادیه ها.

ی - پیشنهاد تشکیل اتحادیه جدید یا ادغام اتحادیه ها یا تقسیم یک اتحادیه به دو یا چند اتحادیه برای اتخاذ تصمیم به کمیسیون نظارت.

ک - تعیین نوع و نرخ کالاها و خدماتی که افراد هر صنف می توانند برای فروش، عرضه یا ارائه کنند و پیشنهاد آن برای اتخاذ تصمیم به کمیسیون نظارت و اعلام مصوبه کمیسیون به اتحادیه ها برای ابلاغ به افراد صنفی با هدف جلوگیری از تداخل صنفی.

ل - جمع آوری اطلاعات و آمار لازم با وسائل مقتضی برای تعیین حدود و تعداد واحدهای صنفی متناسب با جمعیت و نیازها و ارائه آن به کمیسیون نظارت جهت تصمیم گیری.

م - تنظیم ساعات کار و ایام تعطیل واحدهای صنفی با توجه به طبیعت و نوع کار آنان و ارائه برنامه برای اتخاذ تصمیم به وسیله کمیسیون نظارت.

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) به منظور ایجاد وحدت رویه بین کمیسیون های نظارت شهرستان ها، دستورالعمل نحوه تنظیم ساعات کار و ایام تعطیلی واحدهای صنفی براساس دستورالعملی است که با پیشنهاد اتاق اصناف ایران و با همکاری نیروی

انتظامی توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌رسد. [برای آگاهی بیشتر رجوع کنید به دستورالعمل این بند در انتهای قانون].

ن - همکاری و معاضدت با سایر اتاق های اصناف شهرستان و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون.

س - تصویب بودجه، ترازنامه و صورتهای مالی اتحادیه‌ها پس از رسیدگی به آنها و نظارت بر عملیات مالی اتحادیه‌ها.

ع - درجه‌بندی واحدهای صنفی، در موارد لزوم، طبق ضوابط و مقرراتی که توسط وزارت بازرگانی و با کسب نظر نیروی انتظامی و اتحادیه‌های ذی‌ربط تهیه می‌شود و به تصویب کمیسیون نظارت می‌رسد.

ف - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اجرای برنامه‌های علمی، آموزشی، فرهنگی و پژوهشی مورد نیاز برای ارتقای سطح آگاهی‌های هیأت مدیره اتحادیه‌ها با همکاری دستگاههای اجرائی و بخش خصوصی ذی‌ربط و بسیج اصناف کشور در چهارچوب مقررات.

ص - تنظیم ترازنامه و صورتهای مالی سالانه و تسلیم آن ظرف دو ماه بعد از پایان هر سال مالی به کمیسیون نظارت برای رسیدگی و تصویب.

تبصره - کمیسیون نظارت مکلف است ترازنامه و صورتهای مالی را ظرف یک‌ماه رسیدگی کند و نتیجه را به اتاق اصناف شهرستان اعلام دارد. تأیید ترازنامه به منزله مفاصاحساب دوره عملکرد اتاق اصناف شهرستان خواهد بود.

ق - تنظیم بودجه سال بعد و تسلیم آن تا اول بهمن ماه هر سال به کمیسیون نظارت برای تصویب و نظارت بر اجرای آن.

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) کمیسیون نظارت موظف است تا پایان بهمن‌ماه، بودجه پیشنهادی اتاق اصناف را بررسی و پس از تصویب اعلام نماید.

ر - سایر مواردی که در این قانون پیش‌بینی شده است.

ش - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) تشکیل واحدهای بازرسی و نظارت به منظور نظارت بر عملکرد واحدهای صنفی و بررسی شکایات

ت - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) عضویت رؤسای اتاقهای اصناف شهرستان‌ها و مراکز استان‌ها در شورای اداری شهرستان‌ها و مراکز استان‌ها.

تبصره ۱ - اداره امور اتاق اصناف شهرستان و همچنین پیگیری و اجرای مصوبات اجلاس اتاق اصناف و نیز مسؤولیت پیگیری و اجرای بندهای (الف)، (د)، (هـ)، (ز)، (ح)، (ط)، (ل)، (ن)، (ع) و (ف) این ماده، به هیأت رئیسه اتاق اصناف و سایر وظایف و اختیارات محوله به اجلاس عمومی اعضای اتاق اصناف واگذار می‌گردد.

تبصره ۲ - اتاق اصناف با وزارت آموزش و پرورش درمورد آموزش مهارتهای شاخه کار دانش همکاری لازم را به عمل خواهند آورد.

تبصره ۳ - اتاق اصناف شهرستانها مجازند برای تشکیل بانک اصناف، مؤسسه اعتباری، صندوق قرض‌الحسنه، شرکت تعاونی اعتبار و دیگر مؤسسات پولی، بانکی، مالی و اعتباری، طبق قوانین و مقررات جاری کشور اقدام کنند.

ماده ۳۷ مکرر - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) منابع مالی اتاق اصناف شهرستان عبارتند از:

- ۱- بیست درصد (۲۰٪) دریافتی از درآمد اتحادیه‌ها
- ۲- درصدی از محل وجوه ناشی از جرائم و تخلفات صنفی موضوع تبصره (۷) ماده (۷۲) این قانون
- ۳- وجوه دریافتی در ازای ارائه خدمات غیرموظف به اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی

ماده ۳۸ - در شهرستانهایی که برخی از اتحادیه‌ها به علت نداشتن امکانات و توانائی‌های لازم نتوانند صدور پروانه کسب را عهده‌دار شوند، به پیشنهاد آن اتحادیه و تصویب کمیسیون نظارت، مسؤولیت صدور پروانه کسب به طور موقت به اتاق

اصناف واگذار می‌گردد. در صورت رفع مشکل، بنابه پیشنهاد همان اتحادیه و تصویب کمیسیون نظارت، مسؤولیت صدور پروانه کسب برعهده اتحادیه قرار خواهد گرفت.

ماده ۳۹ - وظایف کمیسیون بازرسی اتاق اصناف به قرار زیر است:

الف - بازرسی امور مربوط به اتحادیه‌ها به منظور حصول اطمینان از رعایت ضوابط و مقررات صنفی و تنظیم گزارشهای لازم.

تبصره - کمیسیون موظف است نتیجه بررسی و گزارشهای خود را از طریق هیأت رئیسه اتاق اصناف جهت بررسی کمیسیون نظارت تسلیم دارد.

ب - بازرسی و رسیدگی به شکایات و اعتراضاتی که به اتاق اصناف می‌رسد و ارائه گزارش لازم به اتاق اصناف .

ماده ۴۰ - مسؤولان اتاق اصناف و اتحادیه‌ها مکلفند تسهیلات لازم را برای انجام دادن وظایفی که طبق این قانون به کمیسیون بازرسی محول شده است، فراهم کنند.

فصل پنجم - اتاق اصناف ایران

ماده ۴۱ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) به منظور تقویت مبانی نظام صنفی، ساماندهی اصناف کشور و مشارکت در سیاستگذاری، تصمیم‌گیری و مدیریت مسائل صنفی، اتاقی به نام اتاق اصناف ایران در تهران تشکیل می‌شود. این اتاق دارای شخصیت حقوقی مستقل، غیرتجاری، غیرانتفاعی و فاقد شعبه است.

ماده ۴۲ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتاق اصناف ایران متشکل از نمایندگان هیأت رئیسه اتاقهای اصناف شهرستان‌های کشور است. تعداد نمایندگان اتاقهای اصناف هر استان در اتاق اصناف ایران یک نفر است و به‌ازای هر بیست هزار واحد صنفی یک نماینده دیگر اضافه می‌شود که با نظارت کمیسیون نظارت مرکز استان و با رأی مخفی اعضای هیأت رئیسه اتاقهای اصناف شهرستان‌های آن استان انتخاب و به دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت معرفی می‌گردند. تعداد نمایندگان استان تهران حداکثر بیست نفر و سایر استانها حداکثر ده نفر می‌باشد.

تبصره ۱ - نیمی از نمایندگان در هر مورد همواره از صنوف تولیدی - خدمات فنی و نیم دیگر از صنوف توزیعی - خدماتی خواهند بود.

تبصره ۲ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) هزینه‌های اعضای اتاق اصناف ایران در قبال حضور و انجام تکالیف محوله با توجه به بودجه اتاق در آیین‌نامه موضوع ماده (۴۶) قانون، تعیین می‌شود و به غیر از مبلغ فوق حق دریافت وجه دیگری را ندارند.

تبصره ۳ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) رئیس اتاق اصناف مرکز استان یکی از نمایندگان آن استان در اتاق اصناف ایران است.

تبصره ۴ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) هرگاه استان جدیدی طبق قانون تشکیل شود، نمایندگان فعلی استان‌های مربوطه در اتاق اصناف ایران تا پایان دوره به عضویت و فعالیت خود ادامه می‌دهند.

ماده ۴۳ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) هیأت رئیسه اتاق اصناف ایران مرکب از هفت نفر شامل سه نفر از صنوف تولیدی - خدمات فنی و سه نفر از صنوف توزیعی - خدماتی است که با رأی مخفی اعضای اتاق اصناف ایران برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند. نفر هفتم به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و با تصویب هیأت‌عالی نظارت از بین افراد متعهد و آگاه به مسائل صنفی تعیین می‌شود.

تبصره ۱ - مدت مسؤولیت‌های هیئت رئیسه اتاق اصناف کشور نمی‌تواند بیش از مدت باقیمانده از عضویت آنها در هیئت رئیسه اتاق‌های اصناف شهرستان باشد. با پایان یافتن مدت مسؤولیت هر عضو، عضو دیگری با رعایت مفاد همین ماده جایگزین خواهد شد.

تبصره ۲- " (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) عضای اتاق اصناف ایران برای انتخاب در هیأت‌رئیسۀ اتاق باید سابقه یک دوره عضویت در هیأت‌رئیسۀ شورای اصناف یا اتاق اصناف شهرستان را دارا باشند". نحوه بررسی صلاحیت و برگزاری انتخابات هیأت رئیسۀ شورای اصناف کشور به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به پیشنهاد اتاق های اصناف شهرستان مراکز استانها تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۴۴- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) ظرف پانزده روز پس از انتخاب هیأت رئیسۀ اتاق اصناف ایران، این هیأت تشکیل جلسه می‌دهد و از میان خود یک نفر رئیس، دو نفر نایب رئیس (اول و دوم)، یک نفر دبیر و یک نفر خزانه‌دار انتخاب می‌کند. جلسه‌های ادواری اتاق اصناف ایران در محل اتاق اصناف ایران یا هر مکان دیگری که به اعضاء به‌طور کتبی اعلام می‌گردد، تشکیل می‌شود.

ماده ۴۵- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) وظایف و اختیارات اتاق اصناف ایران به‌شرح زیر است:

- ۱- ابلاغ دستورالعمل‌های اجرایی و نظارتی مصوب هیأت‌عالی نظارت به اتاقهای اصناف شهرستان‌ها.
- ۲- ارائه نظر مشورتی در مورد مسائل صنفی به وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاههای اجرایی.
- ۳- ساماندهی امور مرتبط با اصناف و مشارکت در تنظیم بازار.
- ۴ - تنظیم بودجه سالانه اتاق و ارائه آن تا اول بهمن‌ماه هر سال به دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت جهت رسیدگی و تصویب در هیأت‌عالی نظارت.
- ۵ - تنظیم ترازنامه مالی سالانه و ارائه آن تا پایان اردیبهشت‌ماه هر سال به دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت جهت رسیدگی و تصویب در هیأت‌عالی نظارت.
- ۶ - نظارت بر عملکرد اتاقهای اصناف شهرستان‌ها و مراکز استان‌ها و مدیریت بازرسی و نظارت آنها بر واحدهای صنفی.
- ۷- سایر امور محوله از سوی هیأت‌عالی نظارت و وزارت صنعت، معدن و تجارت در راستای اختیارات تفویضی در چهارچوب این قانون.

تبصره ۱- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) اتاق اصناف ایران می‌تواند قسمتی از وظایف و اختیارات خود را به اتاقهای اصناف استان‌ها و شهرستان‌ها تفویض کند.

- تبصره ۲- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲)** دستورالعمل‌های موضوع این ماده باید به‌گونه‌ای تدوین شود که متضمن تداخل در وظایف و اختیارات قانونی هیأت‌عالی نظارت، کمیسیون‌های نظارت، اتحادیه‌ها و اتاقهای اصناف مراکز استان‌ها و شهرستان‌ها نشود.
- تبصره ۳- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲)** رئیس اتاق اصناف ایران در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی عضویت می‌یابد.
- تبصره ۴- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲)** اتاق اصناف ایران می‌تواند در راستای ایفای وظایف خود کمیسیون‌های تخصصی صنفی متشکل از اعضای اتحادیه‌های آن صنف در سراسر کشور را تشکیل دهد.

ماده ۴۶- شیوه اداره، مصارف وجوه شورای اصناف کشور و بازپرداخت هزینه‌های قابل قبول ناشی از عضویت اعضاء در شورا، به‌موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت و با نظرخواهی از اتاق های اصناف شهرستان مراکز استانها تهیه و به‌تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۴۷- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) منابع مالی اتاق اصناف ایران عبارتند از:

- ۱- سه درصد (۳٪) از درآمد اتاق اصناف شهرستان‌ها
- ۲- وجوه دریافتی بابت ارائه خدمات فنی و آموزشی غیرموظف
- ۳- کمکهای داوطلبانه و بلاعوض مردمی
- ۴- وجوه حاصل از چاپ و فروش نشریات، کتب و جزوات منتشره به‌منظور ارتقای سطح اطلاعات و آگاهی اعضای هیأت مدیره اتحادیه‌ها و افراد صنفی

۵ - درآمد موضوع تبصره (۷) ماده (۷۲) این قانون

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) میزان و نحوه دریافت موارد فوق حسب آیین نامه‌ای است که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با همکاری اتاق اصناف ایران تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌رسد.

فصل ششم - کمیسیون نظارت

ماده ۴۸ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) کمیسیون نظارت در شهرستان‌های هر استان به ترتیب زیر تشکیل می‌شود:
الف - در شهرستان‌های مراکز استان‌ها مرکب از مدیران کل و رؤسای سازمان‌ها و نهادهای استانی یا معاونان آنها در صورت وجود به شرح زیر:

- ۱- صنعت، معدن و تجارت (رئیس کمیسیون)
- ۲- امور مالیاتی
- ۳- بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۴- تعزیرات حکومتی
- ۵ - نیروی انتظامی
- ۶ - استاندارد و تحقیقات صنعتی
- ۷- انجمن حمایت از مصرف کنندگان
- ۸ - بسیج اصناف
- ۹- اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی استان
- ۱۰- اتاق تعاون استان
- ۱۱- رئیس شورای اسلامی استان
- ۱۲- رئیس و نائب رئیس اتاق اصناف مرکز استان
- ۱۳- نماینده مطلع و تام‌الاختیار استاندار

ب - در سایر شهرستان‌های هر استان مرکب از رؤسا یا معاونان ذی ربط ادارات و نهادهای زیر در صورت وجود:

- ۱- صنعت، معدن و تجارت (رئیس کمیسیون)
- ۲- امور مالیاتی
- ۳- بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۴- تعزیرات حکومتی
- ۵ - نیروی انتظامی
- ۶ - انجمن حمایت از مصرف کنندگان شهرستان
- ۷- اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی شهرستان
- ۸ - اتاق تعاون شهرستان
- ۹- بسیج اصناف
- ۱۰- رئیس و نائب رئیس اتاق اصناف شهرستان
- ۱۱- نماینده مطلع و تام‌الاختیار فرماندار
- ۱۲- رئیس شورای اسلامی شهرستان

تبصره ۱ - جلسات کمیسیونهای یادشده با حضور حداقل هفت نفر از اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات با اکثریت مطلق آرای حاضران معتبر خواهد بود.

تبصره ۲ - کمیسیون نظارت می تواند از افراد ذیصلاح و صاحب نظر و نیز نماینده دستگاههای دولتی یا عمومی ذی مدخل بدون داشتن حق رأی برای حضور در جلسات دعوت به عمل آورد.

تبصره ۳ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) کمیسیونهای نظارت مراکز استانها دبیرخانههای دارند که در سازمان صنعت، معدن و تجارت استانها مستقر می باشد. تشکیلات اداری، مالی و نحوه فعالیت دبیرخانههای فوق به موجب آیین نامه ای است که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت و با کسب نظر از سازمان صنعت، معدن و تجارت استانها، تهیه می شود و ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت عالی نظارت می رسد.

ماده ۴۹ - وظایف و اختیارات کمیسیون نظارت به شرح زیر است:

الف - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) تصمیم گیری در مورد ادغام اتحادیه ها یا تقسیم یک اتحادیه به دو یا چند اتحادیه، تعیین رشته های صنفی و موافقت با تشکیل اتحادیه جدید در صورت تشخیص ضرورت یا با کسب نظر از اتاق اصناف شهرستان

تبصره - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) وضعیت اموال، دارایی ها، حقوق و تعهدات اتحادیه ای که به دو یا چند اتحادیه تقسیم می گردد به موجب آیین نامه ای تعیین می شود که به پیشنهاد اتاق اصناف ایران توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه می شود و حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می رسد.

ب - نظارت بر انتخابات اتحادیه ها و اتاق های اصناف شهرستان

ج - رسیدگی و بازرسی عملکرد اتحادیه ها و اتاق های اصناف شهرستان و تطبیق دادن اقدامات انجام شده آنها با قوانین و مقررات.

د - رسیدگی به بودجه، ترازنامه و صورتهای مالی اتاق های اصناف شهرستان و تصویب آنها.

ه - سایر مواردی که در این قانون پیش بینی شده است.

تبصره ۱ - کمیسیون نظارت موظف به اجرای تصمیمات هیأت عالی نظارت در حدود وظایف و اختیارات قانونی است.

تبصره ۲ - کمیسیون نظارت هر شهرستان موظف است براساس امکانات و به منظور رعایت مصالح عمومی و حفظ حقوق دیگران در ابتدای هر سال براساس دستورالعمل تعیین شده از سوی هیأت عالی نظارت تعداد واحدهای مورد نیاز هر صنف را در هر شهرستان مشخص و جهت صدور پروانه کسب به اتحادیه های صنفی مربوط ابلاغ کند.

ماده ۵۰ - مسئولیت ایجاد هماهنگی و همکاری های لازم بین کمیسیونهای نظارت، اتحادیه ها و اتاق های اصناف شهرستان استان برعهده رئیس کمیسیون نظارت شهرستان مرکز استان است. رئیس کمیسیون نظارت شهرستان مرکز استان موظف است با تشکیل جلسات و گردهمائی ها و اتخاذ تدابیر لازم، زمینه انجام دادن امور را فراهم آورد.

ماده ۵۱ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) کمیسیون نظارت مکلف است نرخ کالاها و خدمات عمومی و انحصاری و کالاهای اساسی یارانه ای و ضروری را که هیأت عالی نظارت قیمت گذاری آنها را لازم تشخیص می دهد براساس دستورالعمل قیمت گذاری آن هیأت برای مدت معین تعیین کند و به اتاق اصناف ذی ربط اعلام دارد. نرخ کالاها و خدماتی که از طرف مجلس شورای اسلامی، دولت یا شورای اقتصاد تعیین می شود، برای کمیسیون لازم الراعیه است.

اتاق اصناف شهرستان مکلف است مراتب را از طریق رسانه های گروهی برای اطلاع عموم آگهی و از طریق اتحادیه ها به افراد و واحدهای صنفی اعلام کند. کلیه افراد و واحدهای صنفی ملزم به رعایت نرخهای تعیین شده از طرف کمیسیون نظارت هستند.

ماده ۵۲ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) کمیسیون نظارت موظف است برای نظارت بر واحدهای صنفی، بازرسان و ناظرانی از بین معتمدان خود تعیین کند. گزارش بازرسان و ناظران برای مراجع قانونی ذیصلاح قابل پیگیری است. برای بازرسان و ناظران از سوی کمیسیون نظارت کارت شناسایی صادر می‌شود.

تبصره - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) دبیرخانه هیأت عالی نظارت موظف است ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجراء شدن این قانون، آیین‌نامه اجرائی چگونگی انتخاب و تأمین مالی بازرسان و ناظران موضوع این ماده و چگونگی نظارت و برخورد با تخلفهای آنها را تهیه کند و به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت برساند.

فصل هفتم - هیأت عالی نظارت

ماده ۵۳ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) هیأت عالی نظارت با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف - وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس هیأت).

ب - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.

پ - وزیر کشور.

ت - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

ث - وزیر دادگستری.

ج - وزیر امور اقتصادی و دارایی.

چ - رئیس شورای عالی استان‌ها.

خ - فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.

د - هیأت‌رئیس اتاق اصناف ایران.

ذ - رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران.

ر - دبیرکل اتاق تعاون ایران.

ز - نماینده بسیج اصناف کشور.

ژ - دو نفر از نمایندگان عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان عضو ناظر بدون حق رأی.

تبصره ۱ - جلسات هیأت عالی نظارت با حضور اکثریت نسبی اعضاء رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲ - وزیران دیگر، براساس دستور جلسه، با داشتن حق رأی در جلسات حضور خواهند یافت.

تبصره ۳ - هیأت عالی نظارت می‌تواند از افراد ذیصلاح و صاحب نظر برای حضور بدون داشتن حق رأی در جلسات خود دعوت به عمل آورد.

ماده ۵۴ - هیأت عالی نظارت دارای دبیرخانه‌ای است که در وزارت بازرگانی مستقر است. دبیرخانه، بازوی اجرایی هیأت عالی نظارت به شمار می‌آید و علاوه بر هماهنگ کردن امور، وظایف تهیه و تدوین مکتوبات مورد نیاز جهت تصویب هیأت و ارائه پیشنهاد را برعهده دارد. تشکیلات اداری و امور مالی و نحوه اداره دبیرخانه به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.

ماده ۵۵ - وظایف و اختیارات هیأت عالی نظارت به شرح زیر است:

الف - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) ابطال انتخابات یا عزل هیأت رئیسه اتحادیه‌ها یا اتاق‌های اصناف.

ب - ابطال انتخابات یا عزل هیأت رئیسه شورای اصناف کشور.

ج - رسیدگی به اختلاف بین کمیسیون نظارت و اتاق‌های اصناف شهرستان یا شورای اصناف کشور.

د - تعیین دستورالعمل نظارت بر چگونگی صدور پروانه کسب در سطح کشور.

هـ - تعیین دستورالعمل نظارت بر حسن انجام وظایف قانونی و ایجاد هماهنگی بین کمیسیونهای نظارت، اتحادیه‌ها و اتاق‌های اصناف کشور و شورای اصناف کشور و نظارت بر فعالیت آنها در حدود مفاد این قانون.

و - ارائه راهکارهای اجرایی مناسب برای صدور کالاها و خدمات واحدهای صنفی با رعایت قوانین و مقررات جاری کشور.

ز - سایر مواردی که به موجب این قانون به هیأت عالی نظارت محول گردیده است.

ح - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) بررسی و تعیین صنوف مشمول قانون نظام صنفی کشور.

ط - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) تهیه و تصویب دستورالعمل‌های لازم در رابطه با نحوه نرخ‌گذاری کالاها و خدمات واحدهای صنفی.

ماده ۵۶ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) هیأت عالی نظارت می‌تواند قسمتی از وظایف خود را به کمیسیون‌های نظارت مراکز استان‌ها تفویض کند.

فصل هشتم - تخلفات و جرم‌ها

ماده ۵۷ - گران‌فروشی: عبارت است از عرضه یا فروش کالا یا ارائه خدمت به بهائی بیش از نرخ‌های تعیین‌شده به‌وسیله مراجع قانونی ذی‌ربط، عدم اجرای مقررات و ضوابط قیمت‌گذاری و انجام دادن هر نوع عملی که منجر به افزایش بهای کالا یا خدمت به زیان خریدار گردد.

جریمه گران‌فروشی، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

(اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) متخلف علاوه بر الزام به پرداخت خسارت واردشده به خریدار یا مصرف‌کننده در مرتبه اول به دو برابر مبلغ گران‌فروشی و در مرتبه دوم به چهار برابر مبلغ گران‌فروشی جریمه می‌گردد.

در مرتبه سوم به شش برابر مبلغ گران‌فروشی جریمه می‌شود و علاوه بر پرداخت جریمه پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت دو هفته نصب می‌شود.

در مرتبه چهارم به هشت برابر مبلغ گران‌فروشی جریمه می‌شود و پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت یک‌ماه نصب می‌شود.

در مرتبه پنجم و مراتب بعدی به ده برابر مبلغ گران‌فروشی جریمه می‌شود و پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت دو ماه نصب می‌شود. همچنین به مدت شش ماه، پروانه کسب وی تعلیق و محل کسب تعطیل می‌گردد.

ماده ۵۸ - کم‌فروشی: عبارت است از عرضه یا فروش کالا یا ارائه خدمت کمتر از میزان یا معیار مقرر شده.

جریمه کم‌فروشی با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

(اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) متخلف علاوه بر الزام به پرداخت خسارت وارد شده به خریدار یا مصرف‌کننده در مرتبه اول به دو برابر مبلغ کم‌فروشی و در مرتبه دوم به چهار برابر مبلغ کم‌فروشی جریمه می‌شود.

در مرتبه سوم به شش برابر مبلغ کم‌فروشی جریمه می‌شود و علاوه بر پرداخت جریمه پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت دو هفته نصب می‌شود.

در مرتبه چهارم به هشت برابر مبلغ کم‌فروشی جریمه می‌شود و پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت یک‌ماه نصب می‌شود.

در مرتبه پنجم و مراتب بعدی به ده برابر مبلغ کم‌فروشی جریمه می‌شود و به مدت دو ماه پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی نصب می‌گردد. همچنین به مدت شش ماه پروانه کسب وی تعلیق و محل کسب تعطیل می‌گردد.

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) عدم انجام خدمات پس از فروش در دوره ضمانت (گارانتی) توسط متعهد در حکم کم فروشی است و متخلف از این امر علاوه بر انجام خدمت مربوط، به جریمه های موضوع این ماده نیز محکوم می شود. مبنای محاسبه ارزش خدمات پس از فروش، قیمت کارشناسی خدمات مورد نظر است که توسط کارشناسان سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان تعیین می شود.

ماده ۵۹ - تقلب: عبارت است از عرضه یا فروش کالا یا ارائه خدمتی که از لحاظ کیفیت یا کمیت منطبق با مشخصات کالا یا خدمت ابرازی یا درخواستی نباشد.

جریمه تقلب، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

(اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) متخلف علاوه بر الزام به پرداخت خسارت وارد شده به خریدار یا مصرف کننده در مرتبه اول معادل دو برابر مابه التفاوت ارزش کالا یا خدمت ابرازی یا درخواستی و کالای عرضه شده یا فروخته شده یا خدمت ارائه داده شده و در مرتبه دوم به چهار برابر مابه التفاوت مذکور جریمه می شود.

در مرتبه سوم به شش برابر مابه التفاوت، جریمه می شود و علاوه بر پرداخت جریمه پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت دو هفته نصب می گردد.

در مرتبه چهارم به هشت برابر مابه التفاوت جریمه می شود و پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت یک ماه نصب می گردد.

در مرتبه پنجم و مراتب بعدی به ده برابر مابه التفاوت جریمه می شود و پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت دوماه نصب می گردد. همچنین به مدت شش ماه پروانه کسب وی تعلیق و محل کسب تعطیل می گردد.

تبصره ۱ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) در صورت تقاضای خریدار مبنی بر استرداد کالای مورد تقلب فروشنده علاوه بر پرداخت جریمه مقرر، مکلف به قبول کالا و استرداد وجه دریافتی به خریدار است و در صورت استنکاف، واحد صنفی تا اجرای کامل حکم، تعطیل می شود.

تبصره ۲ - در صورتی که در قوانین دیگر برای عمل متقلبانه مجازات شدیدتری پیش بینی شده باشد، فرد متقلب به مجازات مزبور محکوم خواهد شد.

تبصره ۳ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) عرضه، نگهداری به قصد فروش و فروش کالا بدون علامت استاندارد ایران و ارائه خدمات بدون تأیید مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در صورتی که استاندارد کالا یا خدمات اجباری شده باشد، مشمول مقررات این ماده می شود.

تبصره ۴ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) فروش کالاهای تاریخ مصرف گذشته در حکم تقلب محسوب می شود و مرتکب به جریمه مقرر در این ماده محکوم می شود. چنانچه کالا یا خدمات عرضه شده بنابر نظر کارشناسی غیرقابل مصرف باشد، جریمه و خسارت بر مبنای قیمت عرضه شده محاسبه می شود.

ماده ۶۰ - احتکار: عبارت است از نگهداری کالا به صورت عمده با تشخیص مراجع ذی صلاح و امتناع از عرضه آن به قصد گران فروشی یا اضرار به جامعه پس از اعلام ضرورت عرضه از طرف وزارت بازرگانی یا سایر مراجع قانونی ذی ربط. جریمه احتکار، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

(اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) مرتبه اول - الزام محکوم به عرضه و فروش کل کالاهای احتکار شده و جریمه نقدی معادل هفتاد درصد (۷۰٪) قیمت روز کالاهای احتکار شده.

مرتبه دوم - الزام محکوم به عرضه و فروش کل کالاهای احتکار شده و جریمه نقدی معادل سه برابر قیمت روز کالاهای احتکار شده و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلف صنفی و تعطیلی محل کسب به مدت یک ماه.

مرتبه سوم - الزام محترک به عرضه و فروش کل کالاهای احتکار شده و جریمه نقدی معادل هفت برابر قیمت روز کالاهای احتکار شده و نصب پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی و تعطیلی محل کسب به مدت سه ماه.

تبصره ۱- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) عدم اعلام موجودی کالا به صورت ماهیانه به اتحادیه مربوط توسط تولیدکنندگان و توزیع کنندگان عمده و خرده فروشانی که کالاهای خود را به صورت عمده در انبار یا هر محل دیگری نگهداری می کنند صرفاً در مورد کالاهایی که کمیسیون نظارت ضروری تشخیص بدهد تخلف محسوب می شود و با متخلفان برابر مقررات مربوط رفتار می شود.

تبصره ۲- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) برای کشف تخلف در صورتی که قرائنی حاکی از صحت گزارش و ضرورت ورود به محل اختفاء یا احتکار کالا باشد در صورت عدم اعلام موجودی موضوع تبصره (۱) این ماده، حسب مورد، شعب سازمان تعزیرات حکومتی با رعایت مقررات قانونی و تحت نظارت مدیر کل استان یا رئیس اداره تعزیرات حکومتی شهرستان، اجازه ورود به محل یاد شده را صادر می کند و نیروی انتظامی موظف به اجرای دستور ابلاغ و اجرای احکام شعب سازمان تعزیرات حکومتی است.

ماده ۶۱ - عرضه خارج از شبکه: عبارت است از عرضه کالا یا ارائه خدمت برخلاف ضوابط و شبکه های تعیین شده از طرف وزارت بازرگانی یا دستگاه اجرایی ذی ربط.

جریمه عرضه خارج از شبکه، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال به شرح زیر است:

الف - مرتبه اول - الزام به عرضه کالا یا ارائه خدمت، در شبکه و جریمه نقدی معادل دو برابر ارزش روز کالا یا خدمت خارج شده از شبکه در زمان تخلف.

ب - مرتبه دوم - الزام به عرضه کالا یا ارائه خدمت در شبکه و جریمه نقدی معادل چهار برابر ارزش روز کالا یا خدمت خارج شده از شبکه در زمان تخلف.

ج - مرتبه سوم - الزام به عرضه کالا یا ارائه خدمت در شبکه و جریمه نقدی معادل شش برابر ارزش روز کالا یا خدمت خارج شده از شبکه در زمان تخلف و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلف صنفی به مدت یک ماه.

ماده ۶۲ - [ماده ۶۲ و تبصره آن بموجب ماده ۷۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز نسخ شده است]^۱.

ماده ۶۳ - عدم اجرای ضوابط قیمت گذاری و توزیع: عبارت است از عدم ارائه مدارک لازم جهت اجرای ضوابط قیمت گذاری و توزیع به مراجع قانونی بدون عذر موجه ظرف سه ماه از تاریخ ترخیص کالا یا خدمت وارداتی یا در اختیار گرفتن تولید داخلی برای آن دسته از کالاها و خدماتی که توسط مراجع قانونی ذی ربط مشمول قیمت گذاری می گردند.

تبصره - تشخیص موجه بودن عذر با وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

جریمه عدم اجرای ضوابط قیمت گذاری و توزیع، با عنایت به دفعات تکرار در طول هر سال تخلف، به شرح زیر است:

^۱ ماده ۷۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۳۱۲/۱۲/۲۹ با اصلاحات بعدی، قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام، قانون راجع به جلوگیری از عمل قاچاق توسط وسایط نقلیه موتوری دریایی مصوب ۱۳۳۶/۸/۹، مواد (۳۵) و (۳۶) قانون تأسیس سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۲۴، ماده (۶۲) قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴، تبصره ماده (۳)، ماده (۸) و بند (ب) ماده (۹) قانون ممنوعیت بکارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره مصوب ۱۳۷۳/۱۱/۲۳، بند (د) ماده (۲۲) قانون حفاظت از منابع آبزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴، تبصره (۱) ماده (۳) قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و خورده و آشامیدنی مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۰، بندهای (۱)، (۲) و (۴) ماده (۱۲) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۵، مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) قانون اختیارات مالی و استخدامی سازمان بنادر و کشتیرانی و تشکیل گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۴۸/۴/۱۹ و لایحه قانونی انحلال گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۴ شورای انقلاب نسخ می شود.

الف - مرتبه اول - جرمه نقدی معادل نصف قیمت رسمی کالا یا خدمت.

ب - مرتبه دوم - جرمه نقدی معادل دو برابر قیمت رسمی کالا یا خدمت.

ج - مرتبه سوم - جرمه نقدی معادل چهار برابر قیمت رسمی کالا یا خدمت و نصب پارچه یا تابلو بر سردر محل کسب به عنوان متخلف صنفی و تعطیل محل کسب به مدت یک ماه.

ماده ۶۴ - فروش اجباری: عبارت است از فروش اجباری یک یا چند نوع کالا یا خدمت به همراه کالا یا خدمت دیگر. جرمه فروش اجباری به شرح زیر است:

الف - برای فروش اجباری کالا، الزام فروشنده به پس گرفتن کالا و جرمه نقدی معادل پنج برابر قیمت فروش کالای تحمیلی.

ب - برای فروش اجباری خدمت، جبران خسارت وارد شده به خریدار و جرمه نقدی معادل پنج برابر مبلغ خدمت اجباری.

ماده ۶۵ - عدم درج قیمت: عبارت است از نصب نکردن برچسب قیمت بر کالا، استفاده نکردن از تابلو نرخ دستمزد خدمت در محل کسب یا حرفه یا درج قیمت به نحوی که برای مراجعه کنندگان قابل رؤیت نباشد. جرمه عدم درج قیمت در هر بار تخلف دو میلیون و شصصد هزار (۲,۶۰۰,۰۰۰) ریال است. (مبلغ جرمه، اصلاحی ۱۴۰۰/۱۰/۱۸)

ماده ۶۶ - عدم صدور صورتحساب: عبارت است از خودداری از صدور صورتحسابی که با ویژگی‌های مندرج در ماده (۱۵) این قانون منطبق باشد. جرمه عدم صدور صورتحساب در هر بار تخلف دو میلیون (۲,۰۰۰,۰۰۰) ریال است. (مبلغ جرمه، اصلاحی ۱۴۰۰/۱۰/۱۸) [جهت اطلاع بیشتر رجوع کنید به مواد ۳ و ۲۹ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱].

ماده ۶۷ - چنانچه بر اثر وقوع تخلف‌های مندرج در این قانون، خسارتی به اشخاص ثالث وارد شود، به درخواست شخص خسارت دیده، فرد صنفی متخلف، علاوه بر جریمه‌های مقرر در این قانون، به جبران زیان‌های وارد شده به خسارت دیده نیز محکوم خواهد شد.

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) هر فرد صنفی که نسخه‌ای از صورتحساب (فاکتور) خرید کالا را در واحد صنفی خود محفوظ ندارد و یا از ارائه آن به مأموران خودداری کند به پرداخت مبلغ دو میلیون (۲,۰۰۰,۰۰۰) ریال جرمه محکوم می‌شود. (مبلغ جرمه، اصلاحی ۱۴۰۰/۱۰/۱۸)

ماده ۶۸ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) عدم رعایت مفاد مواد (۱۶) و (۱۷) و مقررات موضوع بند (ک) ماده (۳۷) قانون از سوی فرد صنفی، تخلف محسوب می‌شود و متخلف به پرداخت جرمه نقدی در مرتبه اول هشت میلیون (۸,۰۰۰,۰۰۰) ریال و در مرتبه دوم بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و در مرتبه سوم و مراتب بعدی به چهل میلیون (۴۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم می‌شود. (مبلغ جرمه، اصلاحی ۱۴۰۰/۱۰/۱۸)

ماده ۶۹ - فروش کالا از طریق قرعه‌کشی ممنوع است. مرتکبین علاوه بر جبران خسارت وارده، به جریمه‌ای معادل سه برابر مبالغ دریافتی محکوم خواهند شد.

ماده ۷۰ - اگر اشخاص حقیقی یا حقوقی با فروش فوق‌العاده یا فروش اقساطی به اشخاص خسارت وارد آورند، علاوه بر جبران خسارت وارد شده به خریدار، به پرداخت جرمه نقدی معادل مبلغ دریافتی یا قیمت روز کالا یا خدمت عرضه شده ملزم خواهند شد.

تبصره - آئین‌نامه اجرایی موضوع این ماده ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به وسیله دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید. [برای آگاهی بیشتر رجوع کنید به آیین‌نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون]

ماده ۷۱ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) به منظور تسهیل داد و ستد، ثبت و مستندسازی، نظارت بر قیمت‌ها و شفافیت در مبادلات اقتصادی، افراد صنفی عرضه‌کننده کالا یا خدمات مکلفند مطابق اولویت‌بندی مشاغل که هر سال اعلام می‌شود از سامانه

صندوق مکانیزه فروش (posse) استفاده نمایند. معادل هزینه‌های انجام‌شده بابت خرید، نصب و راه‌اندازی دستگاه صندوق فروش اعم از سخت‌افزاری و نرم‌افزاری توسط صاحبان مشاغل مذکور، از درآمد مشمول مالیات مؤدیان مزبور در اولین سال استفاده قابل کسر است. عدم استفاده صاحبان مشاغل مذکور از صندوق فروش در هر سال، موجب محرومیت از معافیت‌های مالیاتی مقرر در قانون برای سال مربوط می‌شود. [حکم مالیاتی این قسمت، بموجب قانون تنقیح قوانین مالیاتی مصوب ۹۶/۱/۳۰ و قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۴۰۰/۳/۲ نسخ گردید.]

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) تعیین صنوف مشمول و اولویت‌بندی و نحوه استفاده از صندوق و چگونگی ارائه اطلاعات آن به مراجع ذی‌ربط به موجب آیین‌نامه‌ای است که توسط دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت با همکاری سازمان امور مالیاتی و اتاق اصناف ایران تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۷۲- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) خریداران و مصرف‌کنندگان و همچنین بازرسان و ناظران موضوع ماده (۵۲) این قانون می‌توانند شکایت یا گزارش خود را درمورد تخلفات موضوع این قانون به اتحادیه‌های ذی‌ربط تسلیم، ارسال یا اعلام دارند. اتحادیه‌ها موظفند حداکثر ظرف ده روز شکایت یا گزارش تخلف دریافتی را مورد بررسی قرار دهند و در صورت احراز عدم تخلف فرد صنفی و یا انصراف شاکی پرونده را مختومه نمایند و در صورت احراز تخلف و یا اعتراض شاکی، پرونده را در مرکز استان به سازمان تعزیرات حکومتی و در شهرستان‌ها به ادارات تابعه سازمان مذکور تسلیم نمایند. سازمان تعزیرات حکومتی و ادارات تابعه در شهرستان‌ها مکلفند حداکثر ظرف دوهفته در جلسه‌ای با دعوت از شاکی و مشتکی‌عنه به پرونده رسیدگی و طبق مفاد این قانون حکم مقتضی را صادر نمایند.

تبصره ۱- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) صدور رأی درمورد تخلفات موضوع این قانون به‌غیر از مواردی که در تبصره (۲) این ماده آمده است، رأساً توسط رؤسای شعب سازمان تعزیرات حکومتی و با دعوت از شاکی و مشتکی‌عنه انجام خواهد شد. حضور نمایندگان سازمان صنعت، معدن و تجارت و اتاق اصناف یا اتحادیه مربوط در جلسات رسیدگی به تخلفات موضوع این تبصره بلامانع است. تجدیدنظرخواهی درمورد تخلفات موضوع این تبصره، مطابق مقررات سازمان تعزیرات حکومتی انجام می‌شود.

تبصره ۲- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) رسیدگی بدوی به تخلفات موضوع مواد ۵۷ (گران‌فروشی)، ۵۸ (کم‌فروشی)، ۵۹ (تقلب)، ۶۰ (احتکار) و ۶۳ (عدم اجرای ضوابط قیمت‌گذاری و توزیع) درموردی که موضوع شکایت شاکی یا گزارش بازرس حاکی از تخلف بیش از "دوازده میلیون (۱۲,۰۰۰,۰۰۰) ریال است (مبلغ جرمه، اصلاحی ۱۴۰۰/۱۰/۱۸)" توسط هیأتی متشکل از یکی از رؤسای شعب سازمان تعزیرات حکومتی، نماینده اتاق اصناف و نماینده سازمان صنعت، معدن و تجارت با دعوت از شاکی و مشتکی‌عنه انجام خواهد شد.

مبنای مذکور هرساله براساس نرخ تورم سالانه با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب هیأت وزیران قابل تغییر است.

در صورت تجدیدنظرخواهی هریک از طرفین، هیأت تجدیدنظر متشکل از یکی از رؤسای شعب تجدیدنظر سازمان تعزیرات حکومتی، نماینده اتاق اصناف شهرستان و نماینده اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان به موضوع رسیدگی خواهد کرد. نمایندگان اتاق اصناف و اداره صنعت، معدن و تجارت شهرستان در هیأت تجدیدنظر مربوط به هر پرونده باید غیر از نماینده دستگاه‌های مزبور در هیأت بدوی رسیدگی‌کننده به همان پرونده باشند.

جلسات هیأت‌های رسیدگی بدوی و تجدیدنظر با حضور هر سه عضو رسمی است و آراء صادره با دو رأی موافق معتبر می‌باشد.

تبصره ۳- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) ترتیبات رسیدگی اعم از ابلاغ، تشکیل جلسات، واخواهی و اجرای احکام به موجب مقررات سازمان تعزیرات حکومتی صورت می گیرد.^۱

تبصره ۴- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) درمورد تخلفات تبصره (۲) در صورت عدم وجود اداره صنعت، معدن و تجارت یا اتاق اصناف در شهرستان مربوط، نمایندگان نزدیکترین شهرستان در جلسه شرکت خواهند کرد.

تبصره ۵- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) در صورت عدم امکان تشکیل هیأت رسیدگی در هر شهرستان، با تعیین رئیس سازمان تعزیرات حکومتی استان، یکی از هیأت‌های رسیدگی شهرستان همجوار استان یا مرکز استان، وظایف مقرر شده را عهده‌دار خواهد شد.

تبصره ۶- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) اداره امور مراجع رسیدگی بدوی، تجدیدنظر و شعب و مسؤولیت تشکیل جلسات رسیدگی بر عهده سازمان تعزیرات حکومتی شهرستان یا استان است. همچنین مسؤولیت هماهنگی و رسیدگی به تخلفات هیأت‌ها، صدور رأی و ابلاغ آن و آموزش بازرسان و ناظران بر عهده سازمان تعزیرات حکومتی می‌باشد. نحوه نظارت و بازرسی، تهیه گزارش و اجرای رأی و رسیدگی به شکایات و تخلفات موضوع این قانون و تهیه دستورالعمل اجرایی و مالی آن به موجب این قانون خواهد بود.

تبصره ۷- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) درآمدهای ناشی از جریمه‌های دریافتی به حساب خزانه واریز می‌شود و معادل آن در بودجه‌های سنواتی منظور و توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از تأمین بار مالی ماده (۴۴) این قانون به‌طور مساوی در اختیار سازمان تعزیرات حکومتی، اتاق اصناف ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار می‌گیرد تا در اجرای این قانون هزینه نمایند.

تبصره ۸- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) هریک از طرفین در صورت اعتراض به آرای صادره در سازمان تعزیرات حکومتی، می‌توانند در دیوان عدالت اداری اقامه دعوی نمایند.

ماده ۷۲ مکرر- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) دادگستری، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، کلیه وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی، مؤسسات، سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی، سایر دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است، مؤسسات عمومی غیردولتی و سازمان‌های تابعه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و بانک‌ها موظفند در اجرای احکام تخلفات موضوع این قانون با سازمان تعزیرات حکومتی همکاری نمایند.

ماده ۷۳- از زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون، رسیدگی به تخلفات افراد صنفی و تعیین جریمه‌های آنها تنها به موجب احکام این قانون صورت خواهد پذیرفت. قوانین و مقررات مغایر با این قانون از جمله مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص تعزیرات حکومتی مربوط به اصناف و واحدهای صنفی موضوع این قانون لغو می‌گردد.

ماده ۷۴- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) میزان جریمه‌های نقدی تعیین‌شده در این قانون، هر ساله براساس نرخ تورم سالانه بنا به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تأیید هیأت وزیران قابل تعدیل است.

فصل نهم - سایر مقررات

ماده ۷۵- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اتحادیه‌ها و اتاقهای اصناف شهرستان می‌توانند برای خدمات اعضای هیأت‌مدیره یا هیأت‌رئیس خود، برحسب آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد اتاق اصناف ایران و توسط دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت تهیه می‌شود

^۱ بموجب رأی وحدت رویه شماره ۷۸۶ مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۴ هیأت عمومی دیوان عالی کشور، مطابق قسمت اخیر اصل یکصد و پنجاه و نهم قانون اساسی، «تشکیل دادگاه‌ها و تعیین صلاحیت آنها منوط به حکم قانون است» و طبق ماده ۲۴ قانون سازمان نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۴، «نظرات شورای انتظامی نظام مهندسی با اکثریت سه رأی موافق، قطعی و لازم‌الاجرا است» و قطعیت مورد نظر مقنن در ماده مذکور، اطلاق دارد. بنابراین، به نظر اکثریت اعضای هیأت عمومی، رأی شعبه ۲۸ دادگاه تجدید نظر استان تهران که نظر صادره از شورای انتظامی نظام مهندسی را قابل اعتراض در مرجع قضایی ندانسته، صحیح و مطابق با موازین قانونی است.

و حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌رسد، مبالغی را از محل درآمدهای خود در بودجه سالانه پیش‌بینی و پرداخت نمایند.

تبصره - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اعضای موضوع این ماده تا زمانی که عضو هیأت‌مدیره اتحادیه یا هیأت رئیسه اتاق اصناف شهرستان باشند، مشمول قانون تأمین اجتماعی می‌شوند.

ماده ۷۶ - هر یک از اعضای هیأت‌مدیره اتحادیه‌ها و هیأت رئیسه اتاق‌های اصناف شهرستان و شورای اصناف کشور نسبت به وجوه و اموال اتحادیه، اتاق اصناف و شورای اصناف کشور و وجوهی که در اجرای این قانون و سایر قوانین و مقررات در اختیار آنان قرار می‌گیرد، امین محسوب می‌شوند.

ماده ۷۷ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) به منظور حمایت از بافندگان فرش دستباف و حرف‌مشابه، به کمیسیون‌های نظارت اجازه داده می‌شود، حسب مورد، نسبت به تشکیل اتحادیه استانی و شهرستانی، جهت بافندگان و حرف‌مشابه مزبور اقدام کنند. این اتحادیه‌ها تحت نظارت کمیسیون نظارت مرکز استان و شهرستان‌های خود می‌باشند.

ماده ۷۸ - به منظور تقویت صنوف تولیدی و توسعه صادرات غیرنفتی کشور، به پیشنهاد کمیسیون نظارت و تصویب هیأت عالی نظارت، اتحادیه‌های صادراتی در شهرهای مرکز استان یا تهران، به صورت استانی یا کشوری، تشکیل خواهد شد. فعالیت این اتحادیه‌ها تابع آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیربازرگانی خواهد رسید.

ماده ۷۹ - وزارت بازرگانی مکلف است با رعایت بند (هـ) ماده (۵۵) این قانون نسبت به صدور پروانه کسب برای افرادی که نام برده می‌شوند، در صورتی که دارای محل کسب ملکی یا اجاره‌ای باشند، اقدام کند:

الف - جانباز، همسر جانباز، یکی از فرزندان جانباز متوفی و یکی از فرزندان جانباز از کارافتاده.

ب - آزاده، همسر آزاده، یکی از فرزندان آزاده متوفی و یکی از فرزندان آزاده از کارافتاده.

ج - کلیه اعضای خانواده شهدا اعم از همسر، فرزند، والدین، خواهر و برادر.

آئین‌نامه اجرایی این ماده به وسیله دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت با همکاری بنیاد شهید، بنیاد جانبازان انقلاب اسلامی و ستاد آزادگان تهیه و به تصویب وزیربازرگانی خواهد رسید.

تبصره ۱ - صدور پروانه کسب پس از دریافت معرفی‌نامه از نهاد ذی‌ربط و احراز شروط لازم تنها برای یک بار خواهد بود.

تبصره ۲ - اتحادیه‌ها موظفند دارنده پروانه کسب را به عنوان فرد صنفی بپذیرند. همچنین کلیه سازمان‌های ذی‌ربط موظفند نسبت به اعطای تسهیلات و امکانات همسان با سایر افراد صنفی عضو آن اتحادیه برای دارنده پروانه کسب اقدام کنند.

تبصره ۳ - افراد صنفی موضوع این ماده نمی‌توانند شغل دیگری داشته باشند، یا از وزارتخانه‌های دیگر موافقت اصولی یا پروانه تأسیس دریافت کرده باشند، مگر آن که موضوع موافقت اصولی یا پروانه تأسیس مرتبط با موضوع فعالیتی باشد که برای آن درخواست پروانه کسب کرده‌اند.

تبصره ۴ - افراد صنفی موضوع این ماده می‌توانند در صورت منتقل شدن به شهرستان یا استان دیگر، به شرط ابطال پروانه کسب قبلی، در محل جدید با رعایت مفاد این ماده، پروانه کسب معوض دریافت دارند.

ماده ۸۰ - صدور پروانه کسب برای اماکن با کاربری اداری یا کارگاهی بلامانع است.

ماده ۸۱ - نیروی انتظامی کشور موظف است در اجرای این قانون همکاری لازم را با اتحادیه‌ها، اتاق‌های اصناف شهرستان و شورای اصناف کشور معمول دارد. نحوه همکاری به موجب آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت‌عالی نظارت با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید.^۱ [برای آگاهی بیشتر رجوع کنید به آیین‌نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون].

^۱ بموجب دادنامه ۳۱۰۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری: حکمی در رابطه با دریافت هزینه پلمپ یا فک پلمپ از واحدهای صنفی وجود ندارد. از طرفی، به موجب ماده ۳۱ قانون نظام صنفی، منابع مالی اتحادیه‌های صنفی مشخص شده و با توجه به اینکه براساس بند «ب» این ماده، اتحادیه‌ها

ماده ۸۲ - اگر یک فرد صنفی، به سبب تغییر الگوی مصرف یا نیازها، یا رویدادهای پیش‌بینی نشده تحمیلی، امکان ادامه فعالیت صنفی خود را از دست بدهد، می‌تواند با کسب نظر مالک و تأیید کمیسیون نظارت و با حفظ کاربری محل کسب به فعالیت صنفی دیگری در همان محل بپردازد.

ماده ۸۳ - شهرداریها موظفند در صورت تخریب محل های کسب، در اجرای طرحهای مصوب، از دریافت هزینه‌های مترتب بر صدور پروانه ساخت محل جدید خودداری ورزند. اگر معوضی از طرف شهرداریها پیشنهاد شود، ارزش روز آن نباید از ارزش روز محل کسب تخریب شده کمتر باشد.

ماده ۸۴ - حراج‌های فردی یا جمعی فصلی یا غیرفصلی واحدها یا افراد صنفی طبق آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی می‌رسد. برگزاری حراج بدون رعایت ضوابط مندرج در آن آئین‌نامه، واحد صنفی را مشمول مجازات مندرج در ماده (۶۸) این قانون خواهد کرد. [\[برای آگاهی بیشتر رجوع کنید به آیین نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون.\]](#)

ماده ۸۵ - برگزاری روز بازارهای جمعی واحدها یا افراد صنفی براساس آئین‌نامه‌ای خواهد بود که توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت تهیه و به تصویب وزیر بازرگانی خواهد رسید. [\[برای آگاهی بیشتر رجوع کنید به آیین نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون.\]](#)

ماده ۸۶ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) فروشگاههای بزرگ چندمنظوره که مجموعه‌ای متنوع از کالاها و خدمات مورد نیاز عموم را در یک مکان مناسب عرضه می‌نمایند و فروشگاههای بزرگ زنجیره‌ای تحت مدیریت متمرکز و با نام تجاری واحد که حداقل در دو فروشگاه به عرضه کالا و خدمات مبادرت می‌کنند، مشمول این قانون می‌باشند و باید حداقل عضو یکی از اتحادیه‌های صنفی ذی‌ربط باشند و پروانه کسب دریافت نمایند. [\[برای آگاهی بیشتر رجوع کنید به آیین نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون.\]](#)

ماده ۸۷ - (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) فعالیت افراد صنفی در فضای مجازی (سایبری) مستلزم اخذ پروانه کسب از اتحادیه مربوطه است.

تبصره - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) چگونگی صدور مجوز و نحوه نظارت بر اینگونه فعالیت‌های صنفی به موجب آیین‌نامه اجرایی است که توسط اتاق اصناف ایران با همکاری دبیرخانه هیأت عالی نظارت و وزارتخانه‌های اطلاعات و ارتباطات و فناوری اطلاعات تهیه می‌شود و پس از تأیید هیأت عالی نظارت حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت می‌رسد.

ماده ۸۸ - دبیرخانه هیأت عالی نظارت مکلف است با همکاری دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری صنعتی، نسبت به تهیه آئین‌نامه اجرایی حاکم بر تشکیل و فعالیت تشکلهای صنفی در مناطق آزاد کشور اقدام کند تا پس از تصویب وزیر بازرگانی به اجرا درآید.

ماده ۸۹ - کلیه واردکنندگان کالا که به صورت تجاری به واردات کالا اقدام می‌کنند و قصد توزیع یا فروش کالاهای وارداتی خود را دارند، در صورتی که به عرضه مستقیم کالا به مصرف‌کننده مبادرت ورزند، ملزم به اخذ پروانه کسب طبق مقررات این قانون خواهند بود.

ماده ۹۰ - وزارتخانه‌ها، مؤسسات، سازمانها یا شرکتهای دولتی، سایر دستگاههای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است و نهادهای عمومی غیردولتی، که طبق قوانین جاری ملزم یا مجاز به عرضه مستقیم کالاها یا خدمات به مصرف‌کنندگان هستند، اعم از این که از طریق اماکن و تأسیسات متعلق به خود یا دیگر اشخاص به این کار مبادرت ورزند، از شمول این قانون مستثنی هستند. اما رعایت سایر قوانین و مقررات جاری و نرخهای تعیین شده برای کالاها و خدمات توسط مراجع قانونی ذی‌ربط، الزامی است. دستگاه دولتی یا نهاد عمومی غیردولتی متبوع در حیطه وظایف و

صرفاً در قبال خدمات غیرموظف خود می‌توانند اقدام به دریافت وجه نمایند و درخواست انجام پلمپ و فک پلمپ بر مبنای مفاد ماده ۲۷ قانون نظام صنفی از وظایف اتحادیه‌ها می‌باشد.

اختیارات قانونی خود، مسؤولیت نظارت و کنترل و سایر امور مربوط به اداره اماکن را برعهده دارد. در صورتی که این قبیل فعالیتها به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار گردد یا انجام دادن آنها با مشارکت بخش خصوصی صورت پذیرد، مشمول قانون نظام صنفی و مقررات آن خواهد بود.^۱

ماده ۹۱- (اصلاحی ۹۲/۶/۱۲) اشخاص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی یا غیردولتی که طبق قوانین جاری موظف به اخذ مجوز فعالیت یا پروانه تأسیس، بهره‌برداری یا اشتغال از وزارتخانه‌ها، مؤسسات، سازمان‌ها یا شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌های دولتی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است می‌باشند و همچنین نهادهای عمومی غیردولتی چنانچه به عرضه کالاها یا خدمات به خرده‌فروشان یا مصرف‌کنندگان مبادرت ورزند، مکلفند علاوه بر دریافت مجوز فعالیت یا پروانه، به اخذ پروانه کسب از اتحادیه مربوط نیز اقدام کنند. [برای آگاهی بیشتر رجوع کنید به آیین نامه اجرایی این ماده در انتهای قانون].

تبصره ۱- اخذ پروانه کسب از اتحادیه، مانع اعمال نظارت مقرر در قوانین جاری ازسوی هر یک از دستگاه‌های دولتی یا نهادهای عمومی غیردولتی یاد شده بر آنها نخواهد بود.

تبصره ۲- (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) کلیه واحدهای صنفی مستقر در میادین میوه و تره بار شهرداری، پایانه‌های ورودی، خروجی، مسافربری، فرودگاهی، ایستگاه‌های راه‌آهن و مترو، مساجد و اماکن فرهنگی و مذهبی در صورتی که به عرضه کالا و خدمات به عموم بپردازند، مشمول این قانون می‌باشند و موظفند از اتحادیه‌های ذی‌ربط موضوع این قانون پروانه کسب اخذ نمایند.

ماده ۹۲- سازمان تأمین اجتماعی فقط در صورت شکایت هر یک از کارکنان واحدهای صنفی مبنی بر عدم پرداخت حق بیمه در مدت همکاری توسط افراد صنفی می‌تواند به‌نظر بازرس یا مندرجات دفاتر قانونی فرد صنفی، استناد و حق بیمه را دریافت کند. این مبلغ در صورت احراز تخلف فرد صنفی، معادل حق بیمه پرداخت نشده شاکی شاغل و جریمه‌ای به مبلغ دو برابر آن خواهد بود. چنانچه مبلغ جریمه کمتر از یکصد هزار (۱۰۰،۰۰۰) ریال باشد جریمه نقدی معادل یکصد هزار (۱۰۰،۰۰۰) ریال خواهد بود.

ماده ۹۳- اتاق اصناف منحل نمی‌شود مگر در مواردی که در انجام وظایف محوله تسامح ورزد، یا برخلاف مصالح عمومی و وظایف مقرر رفتار کند. در این صورت کمیسیون نظارت مراتب را با ذکر دلایل کافی به هیأت عالی نظارت اعلام می‌دارد. اگر هیأت عالی نظارت پس از رسیدگی به دلایل طرفین، انحلال را لازم بداند مراتب را جهت تصویب به وزیر بازرگانی اعلام می‌دارد.

اتحادیه‌ها موظفند ظرف یک‌ماه از تاریخ انحلال اتاق اصناف شهرستان، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد اتاق اصناف معرفی کنند.

انحلال شورای اصناف کشور نیز به پیشنهاد هیأت عالی نظارت و تصویب وزیر بازرگانی خواهد بود.

اتاق های اصناف شهرستان موظفند ظرف یک‌ماه از تاریخ انحلال شورای اصناف، نمایندگان خود را جهت تشکیل مجدد شورای اصناف کشور معرفی کنند.

در صورت اعتراض هر یک از طرفین می‌توانند به مراجع ذی‌صلاح قضائی مراجعه کنند.

ماده ۹۴- آئین‌نامه اجرائی موضوع ماده (۲۹)، بند (ی) ماده (۳۰) و تبصره (۳) ماده (۳۷) این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های اموراتصادی و دارائی و بازرگانی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۹۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است گزارش عملکرد این قانون را سالیانه به کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

^۱ بموجب دادنامه شماره ۱۰۴۸ مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، اخذ جریمه از اشخاص حقوقی در فرضی که شخص حقیقی محکوم به پرداخت جریمه است با احکام قانونی مغایرت دارد.

ماده ۹۵ مکرر ۱ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) رسیدگی به تخلفات اعضای هیأت‌مدیره اتحادیه‌ها و هیأت‌رئیس اتاق‌های اصناف شهرستان حسب شکایات و گزارش‌هایی که با ذکر مشخصات شاکی و گزارش‌دهنده واصل می‌شود برعهده کمیسیون‌های نظارت است.

ماده ۹۵ مکرر ۲ - (الحاقی ۹۲/۶/۱۲) رسیدگی به تخلفات صنفی کلیه افراد صنفی به‌موجب احکام این قانون خواهد بود و کلیه قوانین عام و خاص مغایر، لغو می‌شود.

ماده ۹۶ - از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۳ شورای انقلاب و کلیه اصلاحات و الحاقات بعدی آن و قانون ایجاد تسهیلات لازم جهت صدور پروانه کسب برای جانبازان، اسرای آزاد شده و خانواده محترم شهدا مصوب ۱۳۶۸/۱۲/۱۳ "**(الحاقی ۹۲/۶/۱۲)** مواد (۱۴)، (۱۵)، (۱۷) و (۲۲) قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۵" و نیز سایر قوانین مغایر لغو و بلااثر می‌گردد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت دادگستری - سازمان برنامه و بودجه کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۱۰/۱۵ به پیشنهاد شماره ۲۸۱۵۴ مورخ ۱۴۰۰/۸/۱۲ وزارت دادگستری و به استناد ماده (۲۸) اصلاحی قانون مجازات اسلامی - مصوب ۱۳۹۹- تصویب کرد:

جریمه های نقدی تخلفات مندرج در قانون نظام صنفی کشور - مصوب ۱۳۸۲- و اصلاحات بعدی آن، به شرح زیر اصلاح می شود:

ردیف	ماده استنادی	مبلغ جریمه نقدی (ریال)
۱	تبصره (۳) ماده (۱۷)	۳,۰۰۰,۰۰۰ تا ۸۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	تبصره (۴) ماده (۲۸)	۶۵,۰۰۰,۰۰۰ تا ۶۵۰,۰۰۰,۰۰۰
۳	ماده (۶۵)	۲,۶۰۰,۰۰۰
۴	ماده (۶۶)	۲,۰۰۰,۰۰۰
۵	تبصره ماده (۶۷)	۲,۰۰۰,۰۰۰
۶	ماده ۶۸	۸,۰۰۰,۰۰۰
		۲۰,۰۰۰,۰۰۰
		۴۰,۰۰۰,۰۰۰
۷	تبصره (۲) ماده (۷۲)	۱۲,۰۰۰,۰۰۰

محمد مخبر
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان اداری و استخدامی کشور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، معاونت اجرایی رئیس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می شود.

دستورالعمل ها و آیین نامه های اجرایی قانون اصلاح قانون نظام صنفی

آیین‌نامه اجرایی تعطیل موقت واحدهای صنفی

(موضوع ماده ۲۸ قانون نظام صنفی)

ماده ۱- تعاریف:

قانون: قانون نظام صنفی.

اتاق اصناف: اتاق اصناف شهرستان برای اتحادیه شهرستان، اتاق اصناف شهرستان مرکز استان برای اتحادیه استانی و اتاق اصناف ایران برای اتحادیه کشوری.

سامانه اصناف: سامانه الکترونیکی اصناف (به نشانی iranianasnaf.ir)

ماده ۲- واحد صنفی تنها در موارد زیر توسط اتحادیه مربوط پس از طی ترتیبات ذکر شده به طور موقت تعطیل می‌گردد. در مواردی که برای واحد صنفی متخلف، جریمه نقدی نیز لحاظ شده باشد، اتحادیه موظف است موضوع را به اداره تعزیرات حکومتی به منظور اعمال جرایم ارسال نماید.

۱- اشتغال به شغل یا مشاغل دیگر در محل کسب، غیر از آنچه در پروانه کسب قید گردیده یا کمیسیون نظارت مجاز شمرده است:

مرتبه اول- اخطار ده روزه برای خودداری از ارایه کالا و خدمت غیر مجاز.

مرتبه دوم- تعطیل واحد صنفی به مدت یک هفته.

مرتبه سوم- تعطیل واحد صنفی به مدت شش ماه.

در صورت تکرار تخلف، با واحد صنفی متخلف مطابق مرتبه سوم رفتار خواهد شد.

تبصره ۱- اجرای مقررات فوق نافذ اعمال جریمه موضوع ماده (۶۸) قانون نمی‌باشد.

تبصره ۲- در صورت اشتغال واحد صنفی در رشته صنفی تحت پوشش اتحادیه دیگر، آن اتحادیه موظف است بر اساس مصوبه کمیسیون نظارت مطابق بند (ک) ماده (۳۷) قانون، اقدام و رونوشت اخطاریه صادره را برای اطلاع اتحادیه‌ای که واحد صنفی عضو آن می‌باشد ارسال نماید.

۲- تعطیل محل کسب بدون دلیل موجه حداقل به مدت پانزده روز برای آن دسته از صنفی که به تشخیص هیأت عالی نظارت و یا کمیسیون نظارت موجب عسر و حرج برای مصرف کننده می‌شود، در هر مرتبه الزام به ارایه کالا و خدمات و جریمه نقدی برابر تبصره (۴) ماده (۲۸) قانون.

تبصره ۱- تشخیص موجه بودن دلیل تعطیلی بر عهده اتاق اصناف ذی‌ربط می‌باشد.

تبصره ۲- واحدهای صنفی مشمول این ماده که بنا به احتیاج شخصی یا ضروری، قصد تعطیل موقت محل کسب خود را بیش از پانزده روز در سال داشته باشند، باید مراتب را کتباً به اتحادیه مربوط برای کسب موافقت اعلام نمایند. واحدهای صنفی موضوع ماده (۹۱) قانون در مورد تعطیل محل کسب، ملزم به رعایت مقررات و ضوابط مراجع ذی‌ربط نیز می‌باشند.

۳- عدم پرداخت حق عضویت به اتحادیه بر اساس مقررات آیین‌نامه اجرایی تبصره (۱) ماده (۳۱) قانون:

مرتبه اول- اخطار ده روزه برای پرداخت حق عضویت.

مرتبه دوم- تعطیل واحد صنفی برای مدت یک هفته.

مرتبه سوم- تعطیل واحد صنفی برای مدت شش ماه.

تبصره- در صورت پرداخت حق عضویت و مشروط به گذشت یک هفته از تاریخ پلمب، محل کسب با اعلام اتحادیه توسط نیروی انتظامی فک پلمب می‌گردد.

۴- عدم اجرای تکالیف واحدهای صنفی به موجب قانون همچنین مصوبات و دستورات هیأت عالی نظارت و یا کمیسیون نظارت که به وسیله اتحادیه به واحدهای صنفی ابلاغ شده است: (بجز موارد مندرج در فصل هشتم قانون).

مرتبه اول- اخطار ده روزه برای الزام به انجام تکالیف مقرر.

مرتبه دوم- تعطیل واحد صنفی به مدت یک هفته.

مرتبه سوم- تعطیل واحد صنفی به مدت شش ماه.

تبصره- عدم اجرای ضوابط انتظامی که به تایید هیأت عالی نظارت رسیده و از طریق اتحادیه به واحد صنفی ابلاغ گردیده نیز مشمول مقررات این بند خواهد شد.

ماده ۳- تعطیل موقت واحد صنفی با اعلام اتحادیه، از طریق نیروی انتظامی به عمل می آید. نیروی انتظامی موظف است نسبت به ابلاغ اخطار پلمب مطابق مقررات اقدام نموده و پس از خاتمه مهلت مقرر واحد صنفی را پلمب نماید.

تبصره- کسانی که پلمب یا لاک و مهر محل های تعطیل شده را بشکنند و محل را به نحوی از انحاء برای کسب، مورد استفاده قرار دهند، به مجازات های مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

ماده ۴- اخطاریه های موضوع این آیین نامه در دو نسخه تهیه، یک نسخه به متصدی واحد صنفی ابلاغ و نسخه دوم با قید تاریخ به امضای متصدی واحد صنفی و ابلاغ کننده رسیده و در پرونده صنفی بایگانی می شود. در صورت عدم حضور متصدی واحد صنفی و یا امتناع از دریافت و امضای اخطاریه، نسخه اول در محل الصاق و مراتب با ذکر تاریخ در نسخه دوم قید و در پرونده صنفی وی درج می گردد.

اتحادیه موظف است هنگام صدور اخطاریه و نیز حداکثر تا ده روز پس از ابلاغ آن توسط نیروی انتظامی نسبت به ثبت اطلاعات آنها در سامانه اصناف اقدام نماید.

ماده ۵- هر فرد که واحد صنفی وی برابر مقررات این آیین نامه تعطیل می شود می تواند به کمیسیون نظارت شکایت کند. نظر کمیسیون نظارت که حداکثر ظرف دو هفته اعلام خواهد شد، لازم الاجراء است. رسیدگی به شکایت اعضای اتحادیه های کشوری نیز حداکثر ظرف پانزده روز برعهده دبیرخانه هیأت عالی نظارت می باشد افراد صنفی می توانند در صورت اعتراض، به مراجع ذیصلاح قضایی مراجعه نمایند.

تبصره- جبران خسارات وارده به واحد صنفی در اثر تعطیل غیر موجه بر عهده دستور دهنده است و تشخیص غیر موجه بودن تعطیلی بر عهده کمیسیون نظارت می باشد.

ماده ۶- اتحادیه موظف است در صورت عدم فعالیت واحدهای صنفی بیش از شش ماه بدون اطلاع قبلی پس از اخطاریه پانزده روزه و در صورت عدم بازگشایی، پروانه کسب واحد صنفی را باطل نماید.

تبصره- اتحادیه موظف است در صورتی که واحد صنفی مبادرت به عرضه کالای اساسی و یا سهمیه بندی شده می نماید رونوشت اخطاریه صادره و موضوع تعطیل واحد صنفی را به مرجع ذی ربط نیز ارسال نماید.

ماده ۷- این آیین نامه مشتمل بر (۷) ماده و (۹) تبصره در اجرای ماده (۲۸) قانون نظام صنفی توسط دبیرخانه هیأت عالی نظارت با همکاری اتاق اصناف ایران تهیه و در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۲۲ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسیده است.

دستورالعمل نحوه تنظیم ساعات کار و ایام تعطیل واحدهای صنفی

(موضوع تبصره بند «م» ماده ۳۷ قانون نظام صنفی)

ماده ۱- تعاریف:

- قانون: قانون نظام صنفی.

- دبیرخانه: دبیرخانه هیات عالی نظارت.

- کمیسیون نظارت: کمیسیون نظارت شهرستان.

- اتاق اصناف: اتاق اصناف شهرستان.

ماده ۲- اتاق اصناف می بایست با توجه به طبیعت و نوع کار واحدهای صنفی و با استفاده از ظرفیت کمیسیون امور اقتصادی اتاق نسبت به تنظیم ساعت کار و ایام تعطیل آنان اقدام و پس از تایید اجلاس اتاق برای تصویب به کمیسیون نظارت ارسال نماید.

ماده ۳- کمیسیون نظارت با موظف است در نظر گرفتن نوع فعالیت و ملاحظات لازم دیگر (از جمله سیاحتی، زیارتی و انتظامی) پیشنهاد اتاق اصناف را در جلسه کمیسیون نظارت مطرح و اتخاذ تصمیم نماید.

تبصره- ساعات کار واحدهای صنفی تحت پوشش اتحادیه کشوری تابع ساعت کار فروشگاه یا دفتر مرکزی و یا حسب مورد دستگاه تخصصی ذی ربط می باشد.

ماده ۴- ایام تعطیل واحدهای صنفی مطابق تقویم رسمی کشور می باشد. کمیسیون نظارت موظف است حسب ضرورت (نظیر ماه مبارک رمضان و یا تعطیلات نوروز) نسبت به تعیین شیفت کاری جهت رسته ها و یا تعدادی از واحدهای صنفی، بمنظور جلوگیری از عسر و حرج مردم در تامین مایحتاج ضروری اقدام نماید.

ماده ۵- اتاق اصناف با همکاری اتحادیه های ذی ربط می بایست مصوبات کمیسیون نظارت درخصوص ساعت کار و ایام تعطیل را از طریق درج در روزنامه های کثیرالانتشار محلی و یا سایر طرق مقتضی به اطلاع واحدهای صنفی مربوطه و مصرف کنندگان برساند.

ماده ۶- واحدهای صنفی می بایست اطلاعیه ساعت کار خود را در تابلو مخصوص در محل کسب به نحوی که در معرض دید همگان باشد نصب نمایند.

ماده ۷- اتحادیه های صنفی موظفند ظرف مهلت سه ماه از تاریخ تصویب ساعات کار و ایام تعطیل، نحوه اجرا و بازخورد آن را جهت انجام اصلاحات احتمالی از طریق اتاق اصناف به کمیسیون نظارت گزارش نمایند. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای ساعات کار و ایام تعطیل واحدهای صنفی به ترتیب بر عهده اتحادیه و اتاق اصناف می باشد.

تبصره: در صورت عدم رعایت مقررات ساعات کار از سوی واحدهای صنفی می بایست مطابق بند (۴) ماده (۲) آیین نامه اجرایی موضوع ماده (۲۸) قانون اقدام گردد.

ماده ۸- این دستورالعمل در اجرای تبصره بند (م) ماده (۳۷) قانون نظام صنفی، مشتمل بر (۸) ماده و (۲) تبصره با پیشنهاد اتاق اصناف ایران و همکاری نیروی انتظامی توسط دبیرخانه هیات عالی نظارت تهیه و در تاریخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۸ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسید.

آیین نامه اجرایی چگونگی فروش اقساطی، فوق العاده و حراج

(موضوع تبصره ماده ۷۰ و ماده ۸۴ قانون نظام صنفی)

ماده ۱- تعاریف:

قانون: قانون نظام صنفی.

کمیسیون نظارت: کمیسیون نظارت شهرستان.

اتاق اصناف: اتاق اصناف شهرستان.

اتحادیه: اتحادیه صنفی.

فروش اقساطی: عرضه کالا و خدمات به ترتیبی که تمام یا قسمتی از بهای آن به اقساط مساوی یا غیرمساوی در سررسیدهای معین از خریدار دریافت گردد طبق شرایط و ضوابط این آیین نامه.

فروش فوق العاده و حراج: عرضه کالا و خدمات به قیمت حداقل پانزده درصد پایین تر از قیمت متعارف بازار، قیمت مصوب و یا ضوابط نرخ گذاری، در ایام خاص و مدت معین طبق شرایط و ضوابط این آیین نامه.

ماده ۲- چنانچه واحد صنفی برای فروش اقساطی کالای خود تمایل به دریافت مبلغی مازاد بر قیمت نقدی آن کالا را داشته باشد مشروط به رعایت موازین قانونی و توافق بین خریدار و فروشنده خواهد بود.

تبصره- اعلام قیمت فروش نقدی و اقساطی به صورت قطعی برای کالا و خدمات موضوع این آیین نامه توسط فروشنده الزامی است.

ماده ۳- در فروش اقساطی قرارداد بین خریدار و فروشنده مشتمل بر مشخصات کامل کالا یا خدمت، مبلغ پرداخت نقدی، درصد سود قانونی و تنظیم صورتحساب توسط فروشنده شامل فرمول محاسبه اقساطی، مبلغ فروش اقساطی و نحوه پرداخت آن، تعداد اقساط و نوع تضمین الزامی است.

ماده ۴- در صورتی که خریدار قبل از سررسید مقرر قصد واریز تمام یا بخشی از بدهی خود را داشته باشد فروشنده مکلف است مدت بازپرداخت را مجدداً براساس فرمول اولیه محاسبه و تصفیه حساب نماید.

ماده ۵- متقاضیان فروش فوق العاده و حراج می بایست قبل از برگزاری، نسبت به ارائه مدارک زیر را به اتحادیه مربوطه اقدام نمایند.

الف- تصویر پروانه کسب معتبر.

ب- فهرست کلیه کالاهای مورد عرضه در فروش فوق العاده و حراج.

ج- فاکتور خرید یا مدارکی دال بر قیمت تمام شده کالا.

د- فهرست قیمت کالاهای مورد نظر در حالت فروش عادی و با احتساب تخفیف.

هـ- اعلام درصد تخفیف.

ماده ۶- اتحادیه موظف است حداکثر ظرف مدت یک هفته نسبت به صدور مجوز فروش فوق العاده و حراج جهت متقاضیان اقدام و رونوشت آن را برای اطلاع اتاق اصناف ارسال نماید.

تبصره ۱- اخذ هر گونه مبلغی از واحدهای صنفی برای موافقت با فروش فوق العاده و حراج توسط اتحادیه ممنوع است.

تبصره ۲- تعداد دفعات برگزاری فروش فوق العاده و حراج واحدهای صنفی حداکثر چهار نوبت در سال و هر نوبت حداکثر به مدت یک ماه می باشد.

ماده ۷- متقاضیان پس از دریافت مجوز موظفند ضمن الصاق تابلو فروش فوق العاده و حراج و درج قیمت کالاهای مورد نظر، نرخ اولیه، میزان تخفیف و مدت فروش فوق العاده و حراج را در مکان مناسب به طوری که در معرض دید همگان باشد نصب نمایند.

ماده ۸- در صورتی که واحد صنفی بدون رعایت مقررات این آیین نامه اقدام به فروش فوق العاده یا حراج نماید متخلف محسوب و به جرائم مقرر در فصل هشتم قانون محکوم خواهد شد.

ماده ۹- اتحادیه و واحد بازرسی و نظارت اتاق اصناف مکلفند بر نحوه فروش فوق العاده و حراج نظارت نموده، شکایات واصله را بررسی و در صورت احراز تخلف، متخلف را به سازمان تعزیرات حکومتی و یا ادارات تابعه آن در شهرستان ها معرفی نمایند.

ماده ۱۰- نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه بر عهده اتحادیه های ذی ربط و اتاق اصناف می باشد.

ماده ۱۱- این آیین نامه در اجرای تبصره ماده (۷۰) و ماده (۸۴) قانون، مشتمل بر (۱۱) ماده و (۳) تبصره بوسیله دبیرخانه هیات عالی نظارت تهیه و در تاریخ ۱۳۹۴/۹/۲۲ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسید و از تاریخ تصویب آیین نامه های قبلی لغو می گردد.

آیین نامه نحوه همکاری نیروی انتظامی با اتحادیه ها، اتاق های اصناف و اتاق اصناف ایران

(موضوع ماده ۸۱ قانون نظام صنفی)

ماده ۱- تعاریف:

قانون: قانون نظام صنفی.

ناجا: نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (پلیس نظارت بر اماکن عمومی).

اتاق اصناف: اتاق اصناف شهرستان

اتحادیه: اتحادیه صنفی

سامانه اصناف: سامانه الکترونیکی صدور پروانه کسب (به نشانی iranianasnaf.ir).

ماده ۲- نحوه همکاری نیروی انتظامی با اتحادیه ها در اجرای تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون:

۱. رسته های مشمول تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون بر اساس پیشنهاد اتاق اصناف ایران و تایید دبیرخانه هیات عالی تعیین می گردد.

۲. اتحادیه ها موظفند پس از مشخص شدن رسته های موضوع بند (۱) افراد معرفی شده توسط واحدهای صنفی ذی ربط را به ناجا معرفی نمایند.

۳. ناجا می بایست ظرف مدت یک هفته نظر خود را جهت صدور کارت به اتحادیه اعلام نماید. عدم اعلام نظر در مهلت مقرر به منزله نظر مثبت تلقی می گردد.

تبصره: اعلام نظر منفی از سوی ناجا درخصوص فرد معرفی شده می بایست به طور مستند و مستدل به اتحادیه اعلام گردد.

۴. اتحادیه موظف است پس از کسب نظر ناجا، ظرف مدت یک هفته نسبت به صدور کارت شناسایی عکس دار جهت متقاضی اقدام نماید.

ماده ۳- نحوه همکاری ناجا با اتحادیه ها درخصوص تعطیل و پلمب واحدهای صنفی بدون پروانه کسب (موضوع ماده (۲۷) قانون):

۱- شناسایی و معرفی واحد صنفی بدون پروانه کسب به اتاق اصناف توسط اتحادیه.

۲- اتاق اصناف موظف است ظرف مدت سه روز چنانچه واحد صنفی مورد نظر بدون پروانه کسب باشد مراتب را تایید و بلافاصله به ناجا اعلام نماید.

۳- اخطار پلمب به واحد صنفی مذکور حداکثر ظرف یک هفته از تاریخ اعلام اتاق اصناف توسط ناجا با رعایت تبصره (۱) ماده (۲۷) قانون

تبصره ۱- اخطاریه در دو نسخه تهیه، یک نسخه به متصدی واحد بدون پروانه کسب ابلاغ و نسخه دوم با قید تاریخ به امضای متصدی واحد فاقد پروانه و ابلاغ کننده رسیده و در پرونده مربوطه درج می شود. در صورت عدم حضور متصدی واحد و یا امتناع از دریافت و امضای اخطاریه، نسخه اول در محل الصاق و مراتب با ذکر تاریخ در نسخه دوم قید و در پرونده وی درج می گردد. الگوی اخطاریه توسط ناجا و با همکاری دبیرخانه هیأت عالی نظارت و اتاق اصناف ایران تهیه خواهد شد.

تبصره ۲- کلیه اطلاعات مربوط به شناسایی، معرفی و پلمب واحدهای صنفی بدون پروانه کسب باید توسط اتحادیه یا اتاق اصناف (به تشخیص اتاق) در سامانه اصناف ثبت گردد. ناجا نیز می بایست تصویر اخطاریه پلمب و فک پلمب را جهت ثبت در پرونده صنفی و سامانه اصناف به اتحادیه و یا اتاق اصناف منعکس نماید.

۴- پلمب واحد بدون پروانه کسب توسط ناجا ظرف مدت ده تا بیست روز از زمان ابلاغ اخطار.

تبصره- کسانی که پلمب یا لاک و مهر محل‌های تعطیل شده در اجرای قانون را بشکنند و محل‌های مزبور را به نحوی از انحاء برای کسب مورد استفاده قرار دهند، می‌بایست برای اعمال مجازات‌های مقرر در قانون مجازات اسلامی توسط ناجا به مراجع قضایی ذی‌ربط معرفی شوند.

ماده ۴- در صورت عدم شناسایی یا عدم درخواست پلمب واحدهای صنفی مذکور از سوی اتحادیه، اتاق اصناف ذی‌ربط و ناجا مکلفند واحدهای فاقد پروانه کسب را شناسایی و مطابق ضوابط ماده (۳) این آیین‌نامه پلمب نمایند. (موضوع تبصره (۴) ماده (۲۷) قانون).

ماده ۵- نحوه همکاری ناجا با اتحادیه‌ها در خصوص تعطیل موقت واحدهای صنفی متخلف (موضوع ماده ۲۸ قانون) مطابق با آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۸) قانون انجام می‌شود.

ماده ۶- ناجا مکلف است برای انجام تکالیف مقرر در مواد (۲۷) و (۲۸) قانون نسبت به تأمین مأمور مورد نیاز اقدام نماید.

ماده ۷- فک پلمب واحد صنفی با اعلام اتحادیه و توسط ناجا، مطابق ماده (۲۷) قانون صرفاً در موارد زیر امکان‌پذیر می‌باشد:

۱- ثبت درخواست متقاضی صدور پروانه کسب در سامانه اصناف و ارائه بخشی از مدارک شامل (سند مالکیت عین و منفعت و یا منافع، گواهی اداره امور مالیاتی) بدیهی است پس از فک پلمب باید سایر مدارک نیز مطابق مقررات ارائه و تکمیل گردد.

۲- اعلام انصراف دارنده واحد صنفی از ادامه فعالیت، برای یکبار و مشروط به اخذ تعهد کتبی مبنی بر عدم فعالیت مجدد در آن مکان تا اخذ پروانه کسب.

تبصره- در صورت ادامه فعالیت واحد صنفی فک پلمب شده، واحد مذکور مجدداً پلمب و فک پلمب دوباره آن صرفاً منوط به دریافت پروانه کسب خواهد بود.

ماده ۸- ناجا و دبیرخانه هیات عالی نظارت موظفند ضمن اتصال سامانه‌های اصناف و ناجا فرایند همکاری خود را تسهیل نمایند.

ماده ۹- این آیین‌نامه در اجرای ماده (۸۱) قانون نظام صنفی مشتمل بر (۹) ماده و (۵) تبصره توسط دبیرخانه هیات عالی نظارت با همکاری وزارت کشور و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی تهیه و در تاریخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۵ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسیده است و از تاریخ تصویب آیین‌نامه قبلی لغو می‌گردد.

آیین نامه اجرایی نحوه برگزاری روز بازارهای جمعی

(موضوع ماده ۸۵ قانون نظام صنفی)

ماده ۱ - تعاریف:

روز بازار: مکانی است جهت عرضه کالا و محصولات صرفاً داخلی توسط افراد یا واحدهای صنفی که بصورت موقت وفق شرایط این آیین نامه ایجاد می گردد.

کارگروه: کارگروه راهبری روز بازارهای جمعی.

ماده ۲ - اهداف:

الف- حمایت از تولیدات داخلی منجمله صنایع دستی، خانگی و روستایی

ب- کمک به رفع سد معابر عمومی و فروشندگان کم سرمایه

ماده ۳ - به منظور تشخیص ضرورت ایجاد روز بازارها و نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه در هر شهرستان کارگروهی متشکل از روسا یا معاونین دستگاههای زیر تشکیل می گردد:

۱. شهرداری (رییس)

۲. سازمان و یا اداره صنعت، معدن و تجارت

۳. جهادکشاورزی

۴. اتاق اصناف

۵. تعاون، کار و رفاه اجتماعی

تبصره: جلسات کارگروه با حداقل چهار عضو تشکیل و تصمیمات آن با سه رای معتبر خواهد بود ضمناً در صورت تشخیص کارگروه، از نمایندگان سایر دستگاهها و تشکلهای بدون داشتن حق رای جهت شرکت در جلسات دعوت به عمل می آید.

ماده ۴ - ضرورت ایجاد یک یا چند روز بازار، تعیین ضوابط واگذاری، تعداد غرف، مکانهای قابل واگذاری و ضابطه تولیدات داخلی به منظور جلوگیری از اختلال در عرضه محصولات توسط واحدهای صنفی با پیشنهاد مشترک شهرداری و اتاق اصناف بر عهده کارگروه می باشد.

ماده ۵ - متقاضیان اعم از صنفی، صنعتی، مشاغل خانگی و روستایی، صنایع دستی و نیز فروشندگان کم سرمایه و فاقد مکان می توانند از امکانات روز بازارهای پیش بینی شده مطابق مقررات تعیین شده توسط کارگروه استفاده نمایند.

ماده ۶ - چگونگی قیمت گذاری کالاهای قابل عرضه در روز بازارها تابع مقررات عمومی کشور می باشد.

ماده ۷ - این آیین نامه به استناد ماده (۸۵) قانون نظام صنفی مشتمل بر (۷) ماده و (۱) تبصره توسط دبیرخانه هیات عالی نظارت تهیه و در تاریخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۳ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسید.

دستورالعمل نحوه صدور جواز تاسیس فروشگاه های بزرگ چند منظوره و زنجیره ای

(موضوع ماده ۸۶ قانون نظام صنفی)

ماده ۱- تعاریف:

جواز تاسیس: مجوزی است که برای تاسیس، توسعه و ایجاد ظرفیت های جدید، برای فروشگاه های بزرگ چند منظوره و یا زنجیره ای صادر می شود.

مرجع صدور: سازمان های صنعت، معدن و تجارت استان ها (برای فروشگاه های بزرگ چند منظوره) و مرکز اصناف و بازرگانان ایران. (برای فروشگاه های زنجیره ای)
متقاضی: متقاضی تاسیس فروشگاه های بزرگ چند منظوره و یا زنجیره ای.

ماده ۲- مدارک لازم برای صدور جواز تاسیس:

۱- ثبت درخواست متقاضی در سامانه اصناف. (به نشانی iranianasnaf.ir)
۲- سند مالکیت و یا اجاره نامه رسمی و عادی و یا قراردادهای بسته شده میان متقاضی و اشخاص، اعم از دولتی و غیردولتی برای محل فروشگاه.
تبصره: متقاضیانی که در حال دریافت زمین با مجوز دستگاه های دولتی یا نهادهای عمومی ذی ربط می باشند از ارایه این مدارک معاف هستند.

۳- شناسنامه و کارت ملی برای اتباع ایرانی و تصویر گذرنامه و پروانه کار برای اتباع خارجی.

۴- کارت پایان خدمت یا معافیت دائم یا پزشکی یا گواهی اشتغال به تحصیل برای آقایان کمتر از ۵۰ سال سن.

ماده ۳- مرجع صدور جواز تاسیس موظف است پس از دریافت مدارک لازم، حداکثر ظرف سه روز نسبت به صدور جواز تاسیس و تسلیم آن به متقاضی اقدام نماید.

تبصره: چنانچه متقاضی که نیازمند دریافت جواز تاسیس نمی باشد می تواند رأساً با مراجعه به اتحادیه ذی ربط برابر ضوابط مربوط، نسبت به دریافت پروانه کسب اقدام نمایند.

ماده ۴- جواز تاسیس اشخاص حقوقی، به نام شرکت با ذکر نام مدیرعامل و یا یکی از اعضای هیات مدیره (براساس مصوبه هیات مدیره، اساسنامه، آگهی روزنامه رسمی و موضوع فعالیت شرکت) و در مشارکت های مدنی نیز جواز تاسیس به نام یکی از شرکاء با رضایت محضری سایر شرکاء صادر می گردد.

ماده ۵- اعتبار جواز تاسیس صادر شده ۱۲ ماه است و با ارائه گزارش پیشرفت فیزیکی (حداقل ۲۰٪ پیشرفت) برای دوره دیگر تمدید می شود. تمدید بعدی منوط به ارائه گزارش پیشرفت فیزیکی متناسب با برنامه ارائه شده می باشد.

ماده ۶- پس از تاسیس و تکمیل طرح، مرجع صدور جواز تاسیس مکلف است پرونده متقاضی را برای صدور پروانه کسب به اتحادیه کشوری ذی ربط ارسال نماید.

ماده ۷- این دستورالعمل در (۷) ماده و (۲) تبصره به استناد تبصره (۱) ماده (۵) آیین نامه اجرایی نحوه صدور و تمدید پروانه کسب تهیه و در تاریخ ۱۳۹۵/۱/۲۸ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسیده و از تاریخ تصویب لازم الاجرا می باشد.

آیین‌نامه اجرایی موضوع ماده ۹۱ قانون نظام صنفی

ماده ۱- تعاریف:

مجوز فعالیت یا پروانه: مجوز فعالیت یا پروانه تاسیس، بهره برداری یا اشتغال از وزارتخانه‌ها، موسسات، سازمان‌ها یا شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌های دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است همچنین نهادهای عمومی غیر دولتی که طبق قوانین جاری صادر می‌گردد.

موسسات و شرکت‌های دولتی: موسسات و شرکت‌های موضوع مواد (۳) و (۴) قانون محاسبات عمومی کشور. نهادهای عمومی غیر دولتی: موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی موضوع تبصره ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و قانون فهرست نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی.

ماده ۲- هر شخص حقیقی و یا حقوقی اعم از دولتی و غیر دولتی که طبق قوانین جاری مجوز فعالیت یا پروانه از مراجع ذی صلاح دریافت داشته و خواه به شخصه یا با مباشرت دیگران مبادرت به عرضه کالا یا خدمات به خرده فروشان یا مصرف کنندگان نماید مکلف است علاوه بر مجوز فعالیت یا پروانه، مطابق این آیین‌نامه پروانه کسب نیز دریافت کند. نظیر هتل، مسافرخانه، چاپخانه، لیتوگرافی و عرضه کنندگان محصولات فرهنگی.

تبصره ۱- واحدهای صنفی مستقر در میادین میوه و تره بار شهرداری، اماکن تاریخی (مانند موزه ها، کاروانسراها)، پایانه های ورودی، خروجی، فرودگاهی، ایستگاه های راه آهن و مترو، مجتمع های خدماتی رفاهی بین راهی، پارک ها، سینماها، مراکز تفریحی، ورزشی و اماکن مذهبی (مانند مساجد و حسینیه ها) در صورتی که به عرضه کالا و خدمات به عموم بپردازند موظفند از اتحادیه های ذی ربط پروانه کسب دریافت نمایند.

تبصره ۲- شرکت های تعاونی در صورتی که علاوه بر اعضای خود نسبت به ارائه کالا و خدمات به خرده فروشان و عموم مصرف کنندگان نیز مبادرت ورزند موظف به اخذ پروانه کسب از مراجع صدور پروانه کسب خواهند بود.^۱

ماده ۳- افراد مشمول این آیین‌نامه با ارائه مجوز فعالیت و یا پروانه و با رعایت مقررات آیین‌نامه اجرایی مواد (۱۲) یا (۷۹) قانون نظام صنفی (حسب مورد) موظف به دریافت پروانه کسب و تمدید آن از مراجع صدور پروانه کسب می‌باشند. تبصره- برای مکان هایی که توسط هیات امنا اداره می‌شود ارائه معرفی نامه نماینده هیات امنا (یکی از اعضا هیات امنا) برای صدور پروانه کسب بنام وی بلامانع است.

ماده ۴- در صورتی که برای اخذ مجوز فعالیت یا پروانه، ضوابط و استاندارد های فنی نظیر حداقل مساحت مورد نیاز، تاسیسات و ابزار کار لحاظ شده باشد کمیسیون نظارت مجاز به تعیین ضوابط خاص داخلی نمی‌باشد.

ماده ۵- مرجع صدور پروانه کسب موظف است، ضمن خودداری از استعمال فردی و مکانی مجدد با هماهنگی مرجع صدور مجوز فعالیت یا پروانه و مراجع استعمال شونده تصویر نسخه برابر با اصل پاسخ استعمال ها را اخذ و در پرونده متقاضی درج نماید.

ماده ۶- دریافت پروانه کسب مانع اعمال نظارت مقرر در قوانین جاری از سوی هر یک از مراجع صدور مجوز فعالیت یا پروانه نخواهد بود. مراجع مذکور در خصوص حسن انجام کار و رسیدگی به فعالیتهای واحدهای فوق از حیث موضوعات مربوط مطابق مقررات خود اقدام خواهند نمود. علاوه برآن از نظر تکالیف مقرر برای واحدهای صنفی مطابق قانون نظام صنفی عمل خواهد شد.

^۱ این تبصره بموجب دادنامه شماره ۲۰۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۵ هیأت تخصصی اقتصادی، مالی و اصناف دیوان عدالت اداری موافق قوانین موضوعه تشخیص داده شد.

تبصره ۱- در صورتی که مرجع صدور مجوز فعالیت و یا پروانه نسبت به ابطال مجوز خود اقدام کند، مرجع صدور پروانه کسب موظف است نسبت به ابطال پروانه کسب با رعایت مقررات قانون نظام صنفی اقدام نمایند.

تبصره ۲- در صورت ابطال پروانه کسب واحدهای صنفی موضوع این آیین نامه طبق مقررات قانون نظام صنفی، از ادامه فعالیت واحد صنفی مذکور مطابق ماده (۲۷) قانون جلوگیری می گردد.

ماده ۷- شرایط رسیدگی به شکایات متقاضیان پروانه کسب مطابق آیین نامه اجرایی مواد (۱۲) و (۷۹) قانون نظام صنفی می باشد.

ماده ۸- دبیرخانه هیات عالی نظارت می تواند با همکاری مراجع صدور مجوز فعالیت و یا پروانه با رعایت مقررات در قالب تفاهم نامه یا شیوه نامه به نحوی عمل نماید که مجوز های موضوع این آیین نامه در حداقل زمان و مراحل ممکن در سقف زمانی مقرر برای متقاضی صادر گردد.

ماده ۹- این آیین نامه به استناد ماده (۹۱) قانون نظام صنفی مشتمل بر (۹) ماده و (۵) تبصره توسط اتاق اصناف ایران با همکاری دبیرخانه هیات عالی نظارت تهیه و در یکصد و هفتمین جلسه هیات عالی نظارت تایید و در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۱۴ به تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت رسیده است.